శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦ ౧౯౬౩, సెప్టెంబరు; శోభకృత్తు - భాద్రపదము సంచిక ౩

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ మఠ ప్రచురణములు

740 పుటలు	శ్రీరామకృష్ణ సూక్తి సుధ (తొలికూర్పు)	రూ. 7/50
496 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము (ద్వితీయ ముద్రణము)	రూ. 5/-
144 పుటలు	శ్రీ శారదాదేవి	రూ. 1-25
312 పుటలు	శ్రీ శారదా ప్రసంగములు	రూ. 3-00
540 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము)	రూ. 3-50
432 పుటలు (సాదా) రూ. 3-50	శ్రీవివేకానంద జీవితచరిత్ర (అట్టబైండు)	రూ. 4/-
564 పుటలు	స్వామి - శిష్య సంవాదములు (ప్రథమ ముద్రణము)	రూ. 5/-
330; 324 పుటలు	సందేశతరంగిణి - 2 భాగములు (ఒక్కొక్క భాగము)	రూ. 3/-
402 పుటలు	పారమార్థిక సంభాషణలు	రూ. 3/-

శ్రీమద్భగవద్గీత	4 00	గిరీశచంద్ర 0 75 భక్తిమార్గము	50
బ్రహ్మానంద బోధనలు ...	3 50	షికాగో నగరోపన్యాసములు	50
జ్ఞానయోగము 4 00 రాజయోగము	2 50	గురూపదేశములు	50
కర్మయోగము 1 50 భక్తియోగము	1 50	శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము	40
నారద భక్తి సూత్రములు ...	3/-		40
పరతత్త్వప్రసంగము ...	2/-	క్రీస్తు సూక్తిమాల ...	40
శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర ...	1 25	శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము ...	40
ప్రబోధరత్నాకరము ...	2 25	నా గురుదేవుడు 0 40 బుద్ధ ఉవాచ	37
శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర ...	2/-	శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ ...	37
దేవీమాహాత్మ్యము ...	2/-	నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము ...	37
వివేకానందలేఖావళి (మొదటిభాగము)	1 50	శ్రీరామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి	25
వివేకానందలేఖావళి (రెండవభాగము)	1 75	శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము...	25
శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు ...	1 25	పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు ...	25
హిందూ మతము ...	1 25	నవీన భారతదేశము ...	25
అనుష్ఠాన వేదాంతము ...	1 25	తాపత్రయ చికిత్స ...	25
వివేక సూర్యోదయము ...	1 25	పవహారిబాబా 0 25 ముక్తిమార్గము	19
కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము	1/-	సర్వం విష్ణుమయం జగత్	19
భారతీయ మహిళ ...	1/-	శ్రీ రామకృష్ణ ఆరాత్రికము	12
కఠోపనిషత్తు ...	0 80	శ్రీరామనామసంకీర్తనము 0 6 యతిగీతము 0	6
శ్రీ పరమహంస నీతికథారత్నములు	0 75	నామతము 0 6 వి. సింహగర్జనము 0	6

శ్రీ దొడ్డ భాగవతము - మొదటి సంపుటము రూ. 6-50; రెండవ సంపుటము రూ. 5-50;
మూడవ సంపుటము రూ. 7-50 (మూడును ఒకేపరి కొన్నచో: రూ. 18-50)

ఇవియేకాక సంస్కృత, ఆంగ్ల, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములు,

వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

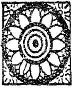
అను మాసపత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

ఆడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

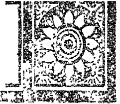

‘అఖిలవిభు శరణొందుము, యీ క్షణంబ యతనికృప నీకు ననుభావ్య మగును వత్స.’

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦ } ౧౯౬౩ - సెప్టెంబరు :: శోభకృత్తు - భాద్రపదము { సంచిక ౩

శ్రీః

శివానన్దలహరి (౩)

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

టీక : నే. భ

వటు ర్వా గేహీ వా యతి రపి జటీ వా తదితరో
నరో వా యఃకశ్చి ద్భవతు భవ కిం తేన భవతి
యదీయం హృత్పద్మం యది భవదధీనం పశుపతే
తదీయ స్త్వం శమ్భో భవసి భవభారం చ వహసి ॥ ౧౧

భవ పశుపతే శమ్భో	ఓ పరమశివా	భవతు	కానిమ్ము
నరః	మనుష్యుడు	తేనకిమ్భవతి	దానివలన నేమగును?
వటుః వా	బ్రహ్మచారి అయినను	యదీయం	ఎవని
గేహీవా	గృహస్థుడైనను	హృత్పద్మం	హృదయకమలము
జటీవా	జడలుగల వానప్రస్థుడైనను	భవదధీనం యది	నీయధీనమున నుండునేని
యతిః అపి	సన్న్యాసియైనను	త్వం	నీవు
	పైనచెప్పినవారిలో చేరని	తదీయః భవసి	అతనివాడ వగుదువు
యఃకశ్చిత్	ఎవడైనను	భవభారం చ	సంసారభారమును
		వహసి	వహింతువు.

తా॥ ఓ పరమేశ్వరా, బ్రహ్మచారి కానీ, గృహస్థుడు కానీ, వానప్రస్థుడు కానీ, సన్న్యాసి కానీ, ఈ చతురాశ్రమములలో చేరనివాడు కానీ, ఎట్టివాడైన కానీ, తనహృదయము నీ యధీనమొనర్చునేని, నీవు అతనివాడ వగుదువు, అతనికి సంసారభారమును తొలగింతువు. నిశ్శ్రేయసప్రాప్తికి ఆశ్రమధర్మానుష్ఠానమునకన్నను శివభక్తి అమోఘసాధన మనియు, శివుడు భక్తపరాధీనుడనియు తాత్పర్యము.

గుహాయాం గేహే వా బహి రపి వనే వాద్రిశిఖరే
జలే వా వహ్నౌ వా వసతు వసతేః కిం వద ఫలమ్
సదా య స్యైవాన్తఃకరణ మపి శమ్భో తవ పదే
స్థితం చే ద్యోగోఽసౌ స చ పరమయోగీ స చ సుఖీ॥ ౧౨

శమ్భో	ఓపరమేశ్వరా	యస్య	ఎవని
గుహాయాం	గుహలోగాని	అన్తఃకరణమ్	మనస్సైనను
గేహే వా	ఇంటగాని	తవపదే ఏవ	నీ పాదమందే
బహిః అపి	వెలుపలగాని	సదా	ఎల్లప్పుడును
వనేవా	అడవియందుగాని	స్థితంచేత్	ఉండునేని
అద్రిశిఖరే	కొండశిఖరమందుగాని	అసౌ	అదే (అట్లుండుటే)
జలేవా	నీటియందుగాని	యోగః	యోగము
వహ్నౌ వా	అగ్నియందుగాని	సచ	
వసతు	వసించును గాక.	పరమయోగీ	యోగులలోనెల్ల వరిష్ఠుడు
వసతేః	వసించినందుకు	సచ	
ఫలమ్ కిం	ఫలము ఏమి	సుఖీ	సుఖము గలవాడు.
వద	చెప్పుము		

తా॥ మనస్సు సదా శివపాదారవిందమున నిమగ్నమై యుండుటే యోగము, సుఖము; అట్టి మనస్సు కలవాడే యోగులం దందఱిలో సుఖులం దందఱిలో వరిష్ఠుడు. అతని వాసస్థానమే దైన కావచ్చు. అత డింట నుండ వచ్చు, వెలుపల నుండ వచ్చు, కొండకొమ్మున నుండ వచ్చు, కొండబిలమున నుండ వచ్చు, అడవిలో ఉండ వచ్చు, నీట ఉండ వచ్చు, నిప్పున నుండ వచ్చు. శివపాదనిమగ్నచిత్తత లేక, ఈచోట్లలో ఎక్కడ నున్నను, ఆ ఉనికి నిష్ఫలమే.

అసారే సంసారే నిజభజనదూరే జడధియా
భ్రమన్తం మా మన్ధం పరమకృపయా పాతుముచితమ్
మదన్యః కో దీన స్తవకృపణ రక్షాతినిపుణ
త్వదన్యః కోవామే త్రిజగతి శరణ్యః పశుపతే॥ ౧౩

పశుపతే	ఓ పరమేశ్వరా,	పాతుమ్	కాపాడుట
కృపణ	దీనులను	ఉచితమ్	(నీకు) తగినది.
రక్షా	కాపాడుటయందు	త్రిజగతి	ముల్లోకములలోను
అతినిపుణ	మిక్కిలి సమర్థుడా,	తవ	నీకు
అసారే	సారముకానిదియు	దీనః	దయార్హుడు (ఆర్తుడు)
నిజ	నీ	మత్	నాకంటె
భజన	ఆరాధనమునకు	అన్యః	వేఱొకడు
దూరే	దవ్వైనదియు అగు	కః	ఎవడు ?
సంసారే	ఐహిక జీవితమున	మే	నాకు
జడధియా	మొద్దు బుద్ధితో	శరణ్యః	రక్షకుడును
భ్రమన్తం	సుడియుచున్న వాడును	త్వత్	నీకంటె
అన్ధం	కన్నుగాననివాడునగు	అన్యః	వేఱొకడు
మాం	నన్ను	కః	ఎవడు ?
పరమకృపయా	అత్యంతదయతో		

తా॥ రక్షింపనైపుణ్యములో ఈముల్లోకములందును నీకు సాటి లేరు. రక్షింపబడదగిన యోగ్యతలో ఈముల్లోకములందును నాకు సాటి లేరు. నీవే తప్ప నాకు రక్షకులు లేరు. నేనే తప్ప, ఇంతటి దీనత గల, రక్షితవ్యుడు నీకును లేడు. ఈసంసారము అసారము. జడబుద్ధినై అజ్ఞానాంధుడనై నే నిందు సుడియుచున్నాను, అత్యంతదయతో నన్ను కాపాడుట, ఓపరమేశ్వరా, నీ కుచితము.

ప్రభుస్త్వం దీనానాం ఖలు పరమబన్ధుః పశుపతే,
ప్రముఖ్యోఽహంతేషా మపి, కిముతబన్ధుత్వమనయోః,
త్వయైవక్షన్తవ్యాశ్శివ మదపరాధాశ్చ సకలాః,
ప్రయత్నా త్కర్తవ్యంమదవన, మియం బన్ధుసరణిః ॥ ౧౪

పశుపతే	ఓ పశుపతీ	త్వయా ఏవ	నీ చేతనే
శివ	ఓ మంగళరూపా	మత్	నా
ప్రభుః	సర్వేశ్వరుడవైన	సకలాః	అన్ని
త్వం	నీవు	అపరాధాః చ	అపరాధములును
దీనానాం	దీనులకు	క్షన్తవ్యాః	క్షమింపబడదగినవి.
పరమబన్ధుః ఖలు	అత్యంతబంధువవు కదా	మత్	నన్ను
తేషాం అపి	ఆదీనులలోను	అవనం	రక్షించుట
అహం	నేను		ఎంతోపూనికతో
ప్రముఖ్యః	అగ్రగణ్యుడను	కర్తవ్యం	చేయబడదగినది.
అనయోః	మన	ఇయం	ఇది
బన్ధుత్వం	చుట్టరికము	బన్ధుసరణిః	బంధువులమార్గము.
కిమ్ ఉత	ఎట్టిదిగానుండవలెను		

తా॥ ఓపరమశివా, పశుపతీ, దీనులకు అత్యంతబంధువవు నీవే కదా. నా అంతటి దీనుడు మఱొకడు లేనందున, నాఅంతటిబంధువు నీకు మఱొకడు లేడు. కాబట్టి నాసకలాపరాధములను క్షమించుటయు మిక్కిలి పూనికతో నన్ను కాపాడుటయు నీకు తప్పవు. తమవారి తప్పులను తాము మన్నించుటయు తమవారిని తాము కాపాడుకొనుటయు ఇది బంధువుల మార్గము.

ఉపేక్షా నోచేత్కిం నహరసి భవద్ధ్యాన విముఖాం
దురాశాభూయిష్ఠాం విధిలిపి, మశక్తోయదిభవాన్
శిరస్తద్వైధాత్రం ననఖలు సువృత్తం పశుపతే,
కథం వా నిర్యత్నం కరనఖముఖేనైవలులితమ్ ॥ ౧౩

పశుపతే	ఓ పశుపతీ	అశకః యది	శక్తి లేనివాడవగుచో
ఉపేక్షా	చూచుచు మిన్నకుండుటను బుద్ధి		ఆ
నోచేత్	(నీకు) లేదేని	వైధాత్రం	బ్రహ్మదేవుని
దురాశా	చెడ్డఆశలతో	శిరః	తల
భూయిష్ఠాం		నసువృత్తం నఖలు	దృఢముగా అమర్పబడనిది కాదు గదా
భవద్	నిన్నుగూర్చి	నిర్యత్నం	సునాయాసముగ
ధ్యాన	ధ్యానించుటకు	కర	(నీ) చేతి
విముఖామ్	ప్రతికూలమైనదియు నగు	నఖ	గోటి
విధిలిపిమ్	బ్రహ్మ (నొసటవ్రాసిన) వ్రాతను	ముఖేన ఏవ	కొసచేతనే
కిం నహరసి	ఏల చెఱుపకున్నావు ?	కథం వా	ఎట్లు
భవాన్	నీవు	లులితమ్	గిలివేయబడినదో

తా॥ ఓ పరమశివా, నాయందు నీకు ఉపేక్ష లేకున్నచో దురాశలతో నింపి నిన్ను ధ్యానింప నీయకున్న విధిలిపిని ఏల చెఱుపకున్నావు ? దానిని చెఱుపుటకే శక్తి లేని నీవు, విధి శిరమును గోటికొసతో ఎట్లు గిల్లివేయగల్గితివి ? విధిశిరమునే గోటికొసతో గిల్లివేయగల్గిన నీకు విధిలిపిని చెఱుపుట అశక్యమా ?

శ్రీవివేకానందమరందబిందువులు (౨)

శ్రీ చిరంతనానందస్వాముల అనూక్తి

దీపముండఁగనే యిల్లు చక్కఁబెట్టుకోవలయును. సోమరితనము పనికిరాదు. ఈర్ష్యను, నహంభావమును బూర్తిగా, శాశ్వతముగా, విడనాడుఁడు. అఖండ శక్తిసామర్థ్యములతోఁ బనిచేయుటకై కార్యరంగమున నుఱుకుఁడు. మిగిలినదానివిషయమునఁ బరమేశ్వరుఁడే మీ మార్గదర్శకుఁడై వెలయును.

తొందరపడి యేకార్యమును సాధింపఁజాలము. సహనము, పవిత్రత, కార్యదీక్ష,— వీనియన్నిటికంటెను బ్రేమానురాగములు— ఇవి యున్నచో విజయము మిమ్ము వరించును, సమస్తకాలమును మీదియే. ఊరక తొందరపడనేల ?

ఆత్మవిశ్వాసము గలవారే ఘనులును బలాన్వితులునై యుండుట ప్రతిదేశ చరిత్రయందును మీకు గోచరించుచునే యుండును.

ఆత్మవిశ్వాసపూరితులగు కొందఱమానవుల చరిత్రయే ప్రపంచచరిత్ర. అట్టి విశ్వాసమే, శ్రద్ధయే, లోని దివ్యత్వమును బ్రకాశిత మొనర్చును. శ్రద్ధాభక్తు లున్నచో, సమస్తము సుసాధ్యమగును. అపజయమనఁగా నేమి ? అంతర్నిహితమగు నఖండశక్తిని వ్యక్తమొనర్చుటకై శక్తికొలఁదియుఁ బ్రయత్నింపకుండుటే. ఆత్మవిశ్వాసము లేకుండుటయే మరణము.

మొదటిది యాత్మవిశ్వాసము, తరువాతిది భగవద్విశ్వాసము. ‘ఆశిష్ఠో దృఢిష్ఠో బలిష్ఠః’ కార్యదక్షులు, దృఢగాత్రులు, బలోపేతులు నగువారు) — ఇట్టివారు పదుగురున్నచోఁ బ్రపంచము నుఱ్ఱూఁత లూఁగింపవచ్చును. దయాప్రపూర్ణహృదయము, మేధాసంపత్తి, భుజబలము — ఇవియే మనకువలయునవి.... భగవత్కార్యముల నొనర్చుట కర్హులు, నిమిత్తమాత్రులు కండు. భగవంతుఁడే కర్త. మీరు కాదు. మానవునందు, మానవునం దనేల, అణువునం దీ విశ్వమంతయు నిమిడియున్నది. విశ్వశక్తియంతయు నణువున కాధారభూతమై యున్నది. హృదయమునకును బుద్ధికిని వైషమ్యము సంభవించినచో హృదయప్రేరణము నవలంబింపుఁడు.

నాకఖండమైనయాత్మవిశ్వాసము కలదు. భారతీయులు బలహీనులనియు నత్యల్పులనియు నిరసించు పాశ్చాత్యులు, భగవదనుగ్రహమున నాకట్టివిశ్వాస ముండుటచేతనే, నన్ను దమ గురువుగాఁ బరిగణించుచున్నారు. నీవును నంఖండశక్తి జ్ఞానసంపన్నుఁడ వని విశ్వసించి వర్తించినచో నద్భుతకార్యము లొనర్పఁగలవు. ‘లెమ్ము! మేల్కొనుము! ఈ స్వప్నస్థితి చాలును. నీలోనున్న దివ్యశక్తిని బ్రకటింపుము!’ అని ప్రతి భారతీయునకును దెల్పుము !

అల్పవిషయమహత్త్వము—ఇదియే భగవద్గీతాబోధన. ఆ పురాతన గ్రంథమునకు జయమగుఁ గాక !

మృతులు తిరిగిరారు; కడచినరాత్రి మరల గోచరింపదు; పతనమైన యల క్రొత్తఁగా

లేనఁబోవను; ఇట్టే మానవుఁడను బాహ్యశరీరమును మరల ధరింపఁబోఁడు. కావున నో మానవుఁడా, భూతమృతవిషయారాధనమును మాని సజీవవర్తమానము నుపాసించుటకై మేము నిన్నాహ్వానించుచున్నాము; గతార్థములనుగూర్చి యూరక చింతించుటను మాని ప్రస్తుతకార్యాచరణమునకై మేము నిన్నాహ్వానించుచున్నాము; ప్రాఁత పుంతలను శిథిలమార్గములను దిరిగి కనుఁగొనుటలో నీ శక్తిసామర్థ్యములను వ్యర్థమొనర్చుకొనుట మాని యతిసమీపమునఁ గల నూతన విశాలరాజమార్గములను బట్టుటకై మేము నిన్నామంత్రించుచున్నాము. ధీమంతు లిది గ్రహింతురు గాక!

యథార్థమగు శ్రద్ధాశయమును మరల మనము లక్షింపవలయును. ఆత్మవిశ్వాసము మరల మనలో రగుల్కొల్పఁబడవలయును, మన దేశము నెదుర్కొనుచున్న సమస్యలపుడే స్వయముగా మనచేతనే క్రమముగాఁ బరిష్కరింపఁబడఁగలవు.

కొంచెము మర్యాదగా మాటలాడుచుండుటవలన సామాన్యమానవునికంటె నీ వధికుఁడ వనుకొనుచున్నావు కాఁబోలును. అన్నిటికంటెను 'నేను పారమార్థికుఁడ'నను నహంభావము నీలోఁ బ్రవేశించినయెడల దౌర్భాగ్యము నీకు దాపరించినదన్నమాటయే. అది మహాఘోరమగు బంధము.

కఠోపనిషత్తునందుఁగల శ్రద్ధయను దివ్యపదము నాకు జ్ఞప్తియందున్నది. శ్రద్ధాతత్త్వమును, లేక యథార్థవిశ్వాసమునుగూర్చి ప్రచార మొనర్చుటయే నా జీవితోద్యమము. మానవకోటియందును సకల మతధర్మములందును ప్రబల శక్తిసముపేతములైనవానిలో శ్రద్ధ ముఖ్యమని పలుమాఱు నేను నొక్కివక్కాణింతును. మొట్టమొదట నాత్మవిశ్వాసము గలిగి యుండుఁడు. ధనికులను గొప్పవారిని లక్షింపకుఁడు. ప్రపంచమందలి మహాకార్యములను బ్రహ్మాండమైన యుద్యమములను నన్నిటిని నిర్వహించినవారు నిర్ధనులే. సుస్థిరులై యుండుఁడు. అన్నిటికంటెను నిష్కపటులై వినిర్మలులై, కార్యదీక్షా దక్షులై యుండుఁడు. మహాకార్యముల కుద్దేశింపఁబడినవారమను విశ్వాసము గలిగియుండుఁడు

ఆత్మవిశ్వాసమును గోల్పోయి యచలమై, నిద్రాణమైయున్న భారతదేశమును మేల్కొల్పుటయే యిపుడు నా యేకైక వాంఛ. ఈ దేశమును మేల్కొల్పి సనాతనధర్మోన్నతిని గుర్తింపఁజేయఁగలిగితినేని శ్రీ రామకృష్ణుని యాగమనమును మా జననమును వ్యర్థము కాలేదని తలఁతును. ఇదియే నా తాపత్రయము. ముక్తి మొదలగునవన్నియు నాకెంత మాత్రము గణనీయములు కావు...మన పురాతనగ్రంథములు ప్రమాణభూతములని యేకరువుపెట్టుచుండుటవలన నేమియులాభము లేదు. పాశ్చాత్యనాగరికతాతరంగ ముప్పొంగి దేశముమీఁదికి వచ్చి పడుచున్నది. అణుమాత్రమైనను బ్రయోజనమును గమనింపక పర్వతాగ్రములపై ధ్యానస్థితులమై కూర్చుండుట వలన లాభము లేదు. గీతలో భగవానుఁడు దెల్పినచందమున నప్రతిహతశక్తితోఁ, అఖండ ధైర్య సాహసములతోఁ దీవ్రకర్మయోగము నవలంబించుటయే యిపుడు మన కర్తవ్యము. అపుడే దేశీయులు నిద్రనేల్కొందురు.

శ్రీ శారదానందస్వామి

[సంపాదకీయము]

దక్షిణేశ్వరమున నొకనాడు శ్రీరామకృష్ణుడు భావోద్రేకదశలోనుండి ఒకానొక యువకుని మొడిలో కూర్చుండి తర్వాత ఇట్లనెను. "ఇత డెంతబరువు మోయగలడో అని పరీక్షించితిని." ఆయువకుడు ఎవడో కాడు శరచ్చంద్రుడే. అనంతరకాలమున రామకృష్ణమఠమిషనులకు సర్వకార్యదర్శిగా అతడు మోయవలసిన బరువునకు అతిమానుషబలము కావలసియుండెను. అతనికి శ్రీరామకృష్ణునిలో దృఢ విశ్వాసము, కావున ఎంతటి ఇక్కట్టులో నున్నను నెమ్మదిని నిల్పుకోగలడు. "గురుదేవుడే అన్నిటిని చక్కబెట్టును. మీ రూరకుండుడు" అనిచుట్టునున్న వారితో చెప్పగలడు.

శ్రీశారదానందస్వామి సంపన్నవైదిక బ్రాహ్మణకుటుంబమునకు చెందిన వాడు. కల్కత్తాలో అమ్హెర్స్టువీథిలో వసించుచుండెను. అతనిపూర్వాశ్రమనామము శరచ్చంద్రచక్రవర్తి. అతడు 1865 డిసంబరు 23-వ తేదీ నాడు జన్మించెను. శనివారము సాయంవేళలో జన్మించినందున ఈబిడ్డభవిష్యత్తు ఎట్లుండునో అని పెద్దలు భయపడిరి. కాని శరచ్చంద్రుని పితృ (మాతృ) సోదరుడు జోస్యములో నిష్ణాత. "ఈశిశువు వంశమునకు తేజము చేకూర్చునంత గొప్పవాడగు" నని చెప్పెను.

బాల్యమునుండియు శరచ్చంద్రుడు చాల ప్రశాంతముగ నుండెడివాడు. చురుకు లేనివాడేమో అను భ్రాంతి కలుగుచుండెడిది. కాని బడిపాఠములలో అచిరకాలములోనే అతడు తన అసాధారణప్రతిభను వెలయించెను. అన్ని పరీక్షలలోను గెలుపొందినవారి పేళ్లలో ఇతని దగ్రగణ్యముగ నుండెడిది. పెక్కు ఇతర కార్యక్రమములలోగూడ అతడు వినోదించుచుండెడివాడు. విద్యార్థులకర్తృత్వపుపోటీలలో ఇతడు ప్రముఖస్థానమును అధిష్ఠించుచుండెడివాడు. వ్యాయామములు చేసి దేహమును అతడు బలిష్ఠముగా పెంపొందించుకొనెను.

గాఢమైన అతని ఆధ్యాత్మికపరత శైశవమందే ప్రకటమైనది. తనతల్లి తమయిలువేల్పును ఆరాధించుచున్నప్పుడు ప్రశాంతముగ ప్రక్కనే కూర్చుండియుండి తర్వాత తనమిత్రులయెదుట ఆమంత్రములను ఒక్క తప్పైనను లేక వల్లించెడివాడు. ఉత్సవసమయములలో మామూలు బాలురకొను బొమ్మలు ఇతనికి నచ్చెడివి కావు. దేవతలవిగ్రహములనే ఇతడు కోరెడివాడు. చాల కాలమువఱకు అతడు మిక్కిలి ఇష్టపడుచుండిన ఆట యేమనగా భగవదారాధనానుకరణము. ఉపనయనమైన వెంటనే ఇంటిగుడిలో పూజచేయుట కధికారము అతనికి కలిగినది. బ్రాహ్మణబాలురు ప్రతిదినము చేయవలసిన ధ్యానములను అతడు తు. చ. తప్పక చేసెడివాడు.

శరత్తు స్వభావములో చాల సభ్యత కలవాడు. ఎవరితోనైనను పరుషముగ ఒక్క

మాటమైనను ఆడుటయు ఇతరుల మనస్సులను నొప్పించుటయు అతనికి చేతనైన పనులుకావు. అతనిహృదయము మృదువైనది. సానుభూతి కలిగినది. తనతరగతిలోని పేదబాలురకు తన శక్తికొలది సాయము చేయదగిన అవకాశమును ఒక్కదానినైన అతడు జారవిడిచెడివాడు కాడు. తన ఉపాహారమునకై ఇంటినుండి పంపబడినపైకమును అతడు తఱచు పేద బాలురకై వెచ్చించెడివాడు. ఒక్కొకసారి వస్త్రవిహీనులకు అతడు తనవస్త్రములను ఇచ్చి వేసెడివాడు. బంధువులుగాని మిత్రులుగాని పరిచితులుగాని పొరుగువారుగాని పరిచారకులుగాని పరిచారికలుగాని ఎవరు వ్యాధిగ్రస్తులైనను శరచ్చంద్రుడు తప్పక చెంతనుండి పరిచర్య చేసెడివాడు. పొరుగింట నొకప్పుడు పరిచారికకు కలరావ్యాధి వచ్చినది. ఇంటి యజమానుడు ఆవ్యాధి ఇతరులకంటుకొనునని భయపడి ఆమెను పైకప్పుమీద ఒకమూలలో చేర్చి మరణింపు మని అచట విడిచెను. ఈ వార్త తనచెవినిబడిన తత్‌క్షణమే శరచ్చంద్రుడు పరుగున నచటికి పోయి ఆమె యుపచారమునకు కావలసినవానినెల్ల ఒంటరిగ తానే నిర్వహించెను. అత డెంత శ్రద్ధతో పరిచర్య చేసినను, పాప మామె మరణించినది. యజమానుడు ఆమెకు చేయవలసిన క్రతువుల విషయములో నైతము శ్రద్ధ లేకుండగా వానికి కావలసిన యేర్పాట్లనుగూడ శరత్తే చేసెను.

కొంత పెద్దవాడైనపిమ్మట శరత్తు బ్రాహ్మసమాజనాయకు డగు కేశవచంద్రసేను ప్రభావమునకు గుఱియయ్యెను. క్రమముగా బ్రాహ్మసమాజసారస్వతమును చదివి వారిపద్ధతి ప్రకారము ధ్యానసాధన చేయుటకు కూడ ప్రారంభించెను.

1882 లో శరచ్చంద్రుడు హేర్‌స్కూలులో విశ్వవిద్యాలయప్రవేశపరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడై మఱు సంవత్సరమే సెంట్ క్సేవియర్ కాలేజిలో చేరెను. ఆ దినములలో ఫాదర్ లాఫ్రాన్టు ఆ కాలేజికి అధ్యక్షుడుగ నుండెను. శరచ్చంద్రుని ప్రగాఢాధ్యాత్మికప్రకృతిని గుర్తించి అతని కాయన బైబిలు బోధింప పూనుకొనెను.

శరత్తునకు శశియను నొక జ్ఞాతి యుండెను. అతడును వీరికుటుంబములోనే యుండి మెట్రోపాలిటన్ కాలేజిలో చదివెను. ఒకప్పుడు శశిసహాధ్యాయు డొకడు దక్షిణేశ్వరమున గుడితోటలో ఒకమహాయోగి యున్నాడనియు ఆయననుగూర్చి అపారముగ ప్రశంసించుచు కేశవచంద్రుడు ఇండియన్ మిర్రరు పత్రికలో వ్రాసియున్నా డనియు తెలిపెను. ఒకనా డీ ముగ్గురును ఆయోగిని దర్శింత మని తీర్మానించుకొనిరి.

శరత్తును శశియు అట్లు దక్షిణేశ్వరమునకు వచ్చినది 1883 అక్టోబరులో నొక దినము. శ్రీరామకృష్ణుడు వారిని అత్యంత ప్రేమపూర్వకముగ ఆదరించెను. తొలివిచారణలు ఐన పిమ్మట, వారు అప్పుడప్పుడు కేశవుని బ్రాహ్మసమాజమునకు పోవుచుందు రని తెలిసికొని గురుదేవు డెంతయు ప్రీతు డయ్యెను. అప్పు డాయన ఇట్లనెను: ''పెంకులమీదను ఇటికరాళ్లమీదను వ్యాపారముద్రను ముద్రించిన పిమ్మట వానిని కాల్చినచో వానిపైని ఆముద్ర యెప్పటికిని నిలిచియుండును. కాని ఈదినములలో తలిదండ్రులు తమ కుమారులకు చాల పసిప్రాయముననే వివాహములు చేయుచున్నారు. చదువు పూర్తియగునప్పటికే వారు బిడ్డలకు తండ్రులై కుటుంబపోషణార్థము

నౌకరికై ఇక్కడి కక్కడికి పరుగులెత్తవలసి యుండును.'' "అటులైనచో వివాహమాడుట తప్పా? అది భగవదిచ్ఛకు విరుద్ధమా'' అని శ్రోతలలో నొకడడిగెను. అంత శ్రీరామకృష్ణుడు షెల్ఫులో నున్న పుస్తకములలో నొకదానిని అతనిచేత తీయించి వివాహమును గూర్చిన క్రైస్తవభిప్రాయమును తెలుపు బైబిలునుద్ధారములను అందుండి బిగ్గరగా చదువుమనెను, "తల్లిగర్భమునుండి నపుంసకులుగనే పుట్టినవారున్నారు. పుట్టినపిమ్మట నపుంసకులుగ చేయబడినవారున్నారు. స్వారాజ్యసిద్ధికై తమ్ము తామే నపుంసకులుగ చేసికొన్నవారున్నారు. ప్రతిగ్రహించుటకు శక్తిగలవాడు ప్రతిగ్రహింపనీ.'' సెంట్ పాలు నభిప్రాయము: "కావున నేను చెప్పున దేమనగా అవివాహితులును విధవలును నావలె క్షాంతి కల్గియుండుట మంచిది. అట్లు తమ్ము వారు అణచుకొనలేకుండిన వారిని వివాహమాడనిండు. ఏల యన మలమలమాడుటకంటె పెండ్లియాడుట మేలు'' ఈవాక్యములు చదువబడగనే శ్రీరామకృష్ణుడు సకలదాస్యమునకును మూలము వివాహమే అనెను. అప్పుడు శ్రోతలలోనొకడు "వివాహము భగవత్సంకల్పమునకు విరుద్ధమనియా మీ అభిప్రాయము? ప్రజలు వివాహములు మానినచో సృష్టి ఇకనెట్లు కొనసాగును?'' అనియడిగెను. శ్రీరామకృష్ణుడు చిఱునవ్వునవ్వి ఇట్లనెను: "అందుం గూర్చి విచారింపకు. వివాహమాడగోరువారు వివాహమాడుటకు వారికి పరిపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలదు. నేను చెప్పినది మా నడిమి విషయము. నేను చెప్పవలసినది చెప్పినాను. అందులో నీయిష్టప్రకారము ఇంతో అంతో నీవు గ్రహింపవచ్చు''.

ఊషిపైచునట్టి ఈ వైరాగ్యోక్తులు శరత్తునకు శశికిని ఒక నూతనదృశ్యమును ఎదుట బెట్టినవి. శ్రీరామకృష్ణుని వ్యక్తిత్వము ఉభయులను ముగ్ధుల నొనర్చెను. శరత్తు చదువుచుండిన కళాశాలకు గురువారములు సెలవు దినములు. ఏదో చాల ముఖ్యమైన పని అడ్డము రాకున్న, అతడు తప్పక ప్రతిగురువారమును దక్షిణేశ్వరమునకు వచ్చుచుండమను నొక నియమమును కావించుకొనెను. శ్రీ రామకృష్ణునిసంపర్కము నానాటికి హెచ్చుగ కలుగుకొలదియు శరత్తు శ్రీరామకృష్ణుని వంకకు మఱింత హెచ్చుగ ఆకర్షింపబడుచుండెను. శ్రీరామకృష్ణుని ప్రేమ ప్రవాహమున శరచ్చంద్రుడు చిక్కుకొనెను.

మొదటిసారి చూచినప్పుడే శ్రీరామకృష్ణుడు ఆబాలునిలో మున్ముందు కలుగనున్న ఆధ్యాత్మికవికాసమును గుర్తించి అతనికి మార్గము చూపి అతని ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధిని కనుపెట్టియుండెను. ఒకనాడు శ్రీ రామకృష్ణుడు భక్తవర్గపరివృతుడై దక్షిణేశ్వరమున తనగదిలో కూర్చుండియుండెను. హిందువుల విజయాధిదేవత యగు గణేశునిగూర్చి చర్చ సాగుచుండెను. ఆదేవుని ఋజుశీలమును కామరహితత్వమును తల్లియగు దుర్గాదేవిపట్ల ఆయన కున్న ఏకాంతికభక్తిని గురుదేవుడు మిక్కిలి కొనియాడెను. పసివాడగు శరత్తు అచ్చట నుండెను. తటాలునఅందుకొని శరత్తు "సరి, మహాశయా, గణేశునిశీలమునాకత్యంత ప్రియముగ నున్నది. అతడే నా లక్ష్యము''— అని చెప్పెను. తత్క్షణమే గురుదేవుడు అతనిని "కాదు, గణేశుడు నీ లక్ష్యము కాదు. నీ లక్ష్యము శివుడు. నీకు శివుని గుణములున్నవి'' — అని సవరించి "నీవు శివుడ

వనియు, నేను శక్తి ననియు సదా భావించు చుందము. నీశక్తుల కన్నిటిని నేనే పరమా శ్రయమను''— అని సలహా చెప్పెను.

మఱొకప్పుడు గురుదేవుడు శరత్తును ''దేవుని సాక్షాత్కారము ఏలాగుపొందుట నీ కిష్టము? ధ్యానించుచున్నప్పుడు ఎట్టి దివ్య దృశ్యములు నీ వెక్కువగ కాంక్షింతువు?'' అని ప్రశ్నించెను. శరత్తు చెప్పిన జవాబు: ''ధ్యానములో దేవునిరూపములలో దేనినైన నొకదానిని ప్రత్యేకముగ చూడవలె నను కోరిక నాకు లేదు. విశ్వమందలి సకలచరా చరములలో మూర్తీభవించిన వానినిగ దేవుని సాక్షాత్కరించుకొనుట నాకిష్టము. దివ్య దర్శనములు నాకు నచ్చవు''. చిఱునవ్వుతో గురుదేవుడు ''నీ వన్నది ఆధ్యాత్మికోన్నతి అనెడి నిచ్చెనలో అన్నిటికంటె పై మెట్టు. అదంతయు నీవు తక్షణమే ప్రాపింపజాలవు''— అనెను. కాని ఆ బాలుడు ''అంతకంటెతక్కువ దైన దేనితోగాని నేను సంతృప్తి చెందను. ఆధన్యదశ నధిగమించువఱకు ఆధ్యాత్మిక సాధనామార్గములో నాయాత్రను సాగించు చునే యుందును''— అని బదులు చెప్పెను.

శరచ్చంద్రుడు శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు వచ్చుటకు పైతముముందే నరేంద్రుని—అనంతరకాల వివేకానందస్వామిని—ఒకసారి కలిసికొనియుం డెను. అనంతరకాలమున శరత్తు ఎవనిని ప్రేమించి నాయకునిగా వరించి అనుసరించెనో అతనినిగూర్చి ఆ మొదటిసమావేశములో చాల దురభిప్రాయపడెను. మధ్యకల్కత్తాలో ఒక మిత్రుడు చెడుదారిని పడెనను వార్త విని శరత్తు అతనిని చూచుటకు పోయెను. ఆమిత్రు నింట నొక యువకుని చూచెను. అతడు మహా గర్విగా కనిపించెను. అతని నడవడికపద్ధతులు నాగరికమైనవిగ లేనే లేవు. అట్టియువకునితోడి సాంగత్యముచేతనే తన మిత్రుడు చెడిపోయె నని శరత్తు తీర్మానించుకొనెను.

కొన్ని నెలలకు పిమ్మట నరేంద్రనాథు డను నొకయువకుని శ్రీరామకృష్ణుడు అపారముగ కొనియాడుచుండెను. ఆపొగడ్తను విన్న శర చ్చంద్రునకు అట్టియువకునితో పరిచయము గడింపవలయు నను ఆశ కలిగినది. ఆయువ కుని చిరునామాను శ్రీరామకృష్ణునడిగి తెలిసి కొనెను. పోయి నరేంద్రనాథుని చూడగా అలనాడు తనమిత్రునింట తాను చూచిన యువకుడే అతడు—అని తెలిసినప్పుడు శరత్తు నాశ్చర్యము ఇంతంతగాదు. ప్రథమపరిచ యము ఆంతరంగికస్నేహముగ పరిణమించెను. వారి పరస్పరప్రేమ ఎంత హెచ్చె ననగా — ఒకరొకరితోడి సంభాషణలో గాఢముగనిమ గ్నులై రాత్రి ఒంటిగంటవఱకుకూడ కల్కత్తా వీథులలో కననగుచుండెడివారు. ఒకరొకరిని సాగనంపకోరుచు ఇద్దఱును తమయిండ్ల నడిమి దూరమును పెక్కుపర్యాయములు నడచెడి వారు. అనంతరకాలమున శరచ్చంద్రుడు ''వివేకానందస్వామి మాతో ఎంత విశృంఖల ముగాకలసి మెలసి యున్నను, ప్రథమసమా గమములోనే ఆయన తరగతి ప్రత్యేకము అను టను గుర్తించితిని'' అని చెప్పుచుండెడివాడు.

నరేంద్రుడు శరచ్చంద్రుని ఇంటిలో ప్రవే శించినప్పు డొకసారి రసవంతమైన సంభవ మొకటి ఘటిల్లినది. అది 1884 లో చలి కాలము. మధ్యాహ్నమప్పుడు శరత్తును శశియు నరేంద్రనాథునింటికి వచ్చియుండిరి. సంభాషణ ఘనముగా సాగినది. గంటలుగడచి పోవుచుండుటను అందఱును మఱచిపోయిరి. ఇన్నాళ్లును శరత్తును శశియు శ్రీరామకృష్ణుడు

కేవల మొకయోగియని మాత్రమే తలంచి యుండిరి. కాని శ్రీరామకృష్ణునితోడి నరేంద్రు ననుభవములు విన్నప్పుడు శ్రీరామకృష్ణుడు జీసస్సును అట్టి ఇతరప్రవక్తలకును సమానుడైన మహానుభావు డని తలంపసాగిరి. సంభాషణ సాగుచునే యున్నది. సాయంకాలమైనది. సాయంవాహ్యాళికై నరేంద్రనాథుడు వారిని కారన్వాలీసుచదుకమునొద్దకు పిలుచుకొనిపోయెను. సంభాషణ అచ్చటను సాగుచునే యుండినది. సంభాషణమధ్య నరేంద్రుడొక్కపాటపాడెను. గడియారము రాత్రి తొమ్మిదిగంటలు కొట్టినప్పుడు, శరత్తునకు ఎంత ప్రొద్దైనదియు తెలిసినది. కొంతదూరము వఱకు వారిని సాగనంపుదమని నరేంద్రుడు వారితో బయలుదేఱెను, కాని సంభాషణలో మునిగి అతడు శరచ్చంద్రునింటి యొద్దకే వచ్చెను. తమయింట భుజింపు మని శరత్తు ప్రార్థించెను. నరేంద్రు డంగీకరించెను. లోన ప్రవేశించుచుండగనే నరేంద్రుడు అత్యాశ్చర్యముతో ఆగిపోయెను. తానింతకు ముందొకప్పుడు ఈయింటనుండినట్లును ప్రతిగదియు నడవయు తనకు పరిచితములైనట్లును అతనికి తోచినది. పూర్వజన్మస్మరణము కాబోలు నని యత డనుకొనెను.

శరచ్చంద్రుడు నరేంద్రనాథుని కలిసికొనుటే గాక, వారిరువురిమధ్య గాఢప్రేమ యేర్పడిన దని విని శ్రీరామకృష్ణుడు అపరిమితానందము చెందెను. ఆయనకే సహజమైన ముదుగుశైలిలో ''ఏగిన్నెకు ఏమూత సరిపడునో ఇల్లా లెఱుగును'' అనెను.

శరత్తు 1885 లో ఎఫ్.ఏ. పరీక్షలో నెగ్గెను. అతనితండ్రి కొక మందుల అంగడి యుండెను. అం దొక వైద్యుని నియమింప వలసిన ఆవశ్యకత కూడ నున్నందున అతడు కుమారుని వైద్యవిద్యను చదివింపగోరెను. వైద్యుడుగ నగుద మను కోర్కె శరత్తునకు లేదు గాని నరేంద్రనాథుని సలహాపై అతడు కల్కత్తాలోని వైద్యకళాశాలలో చేరెను. శరత్తు వైద్యుడుగ కా రా దనెడి విధినిర్ణయ ముండెను. శ్రీరామకృష్ణుడు వ్యాధిగ్రస్తుడై కాశీపూరుకు చేర్చబడినప్పుడు ఇతరుల తోబాటు శరత్తును అక్కడే యుండి పరిచర్య చేయ సాగెను.

శరచ్చంద్రుని ఈపరిణామమునకు అతని తండ్రి దిగులుపడెను. వారికుటుంబగురుడు జగన్నాథతర్కాలంకారుడు. ఆయన ప్రసిద్ధ పండితుడు, పెక్కుతాంత్రికసాధనలలో నిష్ణాత, నిపుణుడైన అట్టి ఆచార్యుని విడిచి శరత్తు మఱియొకని ననుసరించుటయా! ఒక నాడు శరచ్చంద్రుని తండ్రి గిరీశచంద్రుడు జగన్నాథతర్కాలంకారుని కాశీపూరులో శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు పిలుచుకొనిపోయెను. ఆయన ఉద్దేశ మిది: తమకులగురువునకును రామకృష్ణునకును సంభాషణ సాగునప్పుడు తమగురువునకంటె శ్రీరామకృష్ణు డెంత తక్కువైన వాడో స్పష్టమగును, కులగురువును తాను పరిత్యజించుట పొరపా టని శరత్తు స్పష్టముగ గుర్తించును. కాని సంభాషణ క్షణకాలము సాగినంతనే నిష్ణాతమైన ఆపండితుడు తన కెదుటనున్నవాడు ఒక పరంజ్యోతి యని గుర్తించెను. ''అట్టిగురుసమాశ్రయణము నందగల్గిన నీకుమారుడు భాగ్యశాలిఅని తలంపవలెను''– అని జగన్నాథుడు గిరీశుని చెవిలో చెప్పెను.

కావున శరత్తు శ్రీరామకృష్ణునికిసేవ చేయుచునే యుండెను. 1886–వ సంవత్సరము జన

వరి నెల 1-వ తేదీ అతనిస్థైర్యమునకు ఒరపిడి కలిగెను. శ్రీరామకృష్ణుడానాడు ఉద్రిక్త భావదశలోనుండి తనభక్తులను పెక్కండ్రను స్పృశించెను. ఆస్పర్శ వారి మనస్సులను మహోన్నతాధ్యాత్మికస్థాయి కెక్కించెను. శ్రీరామకృష్ణుని ఆవైఖరిని గుర్తించి, సమీపమునకున్న వారందఱును ఆయన దీవెనల నందుకొనుటకై పరుగున వచ్చిరి. శరత్తును లాటూను ఆసమయమున తమకు విధింపబడి యుండిన వేఱొకపనిలో నిమగ్నులై యుండిరి. అయాచితముగ ఆధ్యాత్మికోన్నతి లభించుచున్నదే అను తలంపునైతము వారిపనినుండి తొలగింప జాలదాయెను. అప్పుడు శ్రీరామకృష్ణునొద్దకు నీ వేల పోవైతివని అనంతరకాలమున జిజ్ఞాసువులు తన్ను అడుగగా శరత్తు చెప్పిన జవాబు:—"పోవుట ఆవశ్యకమని నాకు తోచలేదు. నేనేల పోవలెను? నాకు ప్రియతమములైనవానిఅన్నిటికంటె గురుదేవుడే అధికప్రియుడు కదా. కావున నాకు ఆవశ్యకమైనదానిని తనంతట ఆయనే ఇచ్చుననుటకు సందేహమే మున్నది?" కావున నేను ఇంచుకేని ఆందోళన చెందలేదు."

ఒకనాడు గురుదేవుడు తనయువశిష్యులను భిక్షాటనకు పొం డని ఆజ్ఞాపించెను. నిరభ్యంతరముగ వారు ఆయాజ్ఞను నెఱవేర్చిరి. కాని వారిచక్కని రూపములు, వారుసంపన్నకుటుంబములకు చెందినవా రను విషయమును మఱుగు పఱుపజాలకపోయినవి. కావున భిక్షమడుగపోయినప్పుడు వారిలో కొందఱు 'అయ్యో' అనిపించుకొనిరి. కొందఱు తిట్లుతినిరి. కొందఱు అత్యంత సానుభూతితో ఆదరింపబడిరి. తన అనుభవములను శరచ్చంద్రుడు అనంతరకాలమున చిఱునవ్వునవ్వుచు ఇట్లు చెప్పెడివాడు : "నే నొక చిన్నపల్లెలో చొచ్చి భిక్షమడుగు సన్న్యాసులు చేయునట్లు భగవన్నామమును పల్కుచు ఒక యింటివాకిట నిలబడితిని. నాపిలుపు విని ఒక పెద్దామె లోపలినుండి వచ్చినది. దృఢమైన నాదేహమును చూచి మిక్కిలి తిరస్కారముతో "ఇంతగ బలిసియుండు నీకు బిచ్చమెత్తి బ్రతుకుట లజ్జావహముగ లేదా? నీవు కనీసము ట్రాముకండక్టరుగానైన ఏల కాగూడదు?" అని అఱచి దభాలున తలుపునుమూసికొని పోయినది.

(సశేషము)

శ్రీ ౧ - మహారాజు

శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి

శ్రీవివేకానందస్వామి జీవితచరిత్రముతో ఖేత్రీనగరమునకును భవ్యమైన ఆనగరమహారాజు అజిత్సింగునకును అత్యంతసన్నిహిత సంబంధ ముండుటచే ఖేత్రీనగరమునకు పోయి చూచి రావలయునను ఆశ నాకు చిరకాలముగ నుండెను.

అందు కవకాశము 1961 నవంబరులో నేను ఢిల్లీలో నుండగా కల్గినది. రామకృష్ణసంస్థాధ్యక్షులగు శ్రీరంగనాథానంద స్వామిని పిలానిలోని బిర్లా ఇంజనీరింగు మున్నగుకళాశాలల విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయబృందములును అచ " స్వసి

ఉపన్యసింపు" డని ఆహ్వానించియుండిరి. బిర్లా విద్యాసంస్థలకులపతి శ్రీ రంగనాథానంద స్వామిని పిలుచుకొనిపోవుటకు కారు నంపెను. శ్రీరంగనాథానందస్వామి ఆహ్వానింపగా మేము కొందఱము పిలానికి బయలుదేఱితిమి. పిలాని 120 మైళ్ల దూరమున నున్నది. శ్రీ రంగనాథానందస్వామి పిలానినుండి ఖేత్రీకిని పోవుదు నని చెప్పినందున ఆయన వెంబడి పోవుటకు మాకు ప్రత్యేకమైన మోజు కల్గినది. ఖేత్రీనగరము పిలానికి 30 మైళ్ల దూరమున నున్నది. ఢిల్లీ నుండి పిలానికిని పిలాని నుండి ఖేత్రికిని కాలము క్రమము తప్పక బస్సులు పోవుచుండును.

రాజపుటానాలో ఒక చిన్న జమీందారీ ఖేత్రీ. అది జయపురమునకు 90 మైళ్లదూరమున నున్నది. ఖేత్రియందు జయపురమహారాజుకు ఎంతో మాటచెల్లుబడి కలదు. ఆసంస్థానము చిన్నదైనప్పటికిని పురోగతియందు చాల ముందంజ వేసియుండెను. ఖేత్రీమహారాజు చాలవిశాలదృక్పథము కలవాడు. ఆయనకు శ్రీవివేకానందస్వామితో సంబంధము కలిగి ఆయన స్వామిజీయందు అత్యంతభక్తిగలవాడైన పిమ్మట ఆసంస్థానప్రజలపరిస్థితి మఱింత మెఱుగుదేఱెను. ఆరాజునకును శ్రీవివేకానందస్వామికిని ప్రథమసమాగమము ఆబూ పర్వతమునొద్ద. అది 1891 లో ఏప్రిలుసెల. శ్రీవివేకానందస్వామికి అప్పటి పేరు శ్రీవివిదిషానందస్వామి. ఆయన నిర్జనమైన ఆబూ కొండగుహలో బసచేసియుండెను. దేశీయ ప్రభుకుమారులలో నొకనికి వకీలగు నొక మహమ్మదీయుడు స్వామిజీని ఈగుహలో కలసికొనెను. ఆయన వైదుష్యమును యోగ తేజస్సంభరిత గంభీరరూపమును అతనిడెందమున హత్తుకొన్నవి. ఆమహమ్మదీయుడు స్వామిజీని ప్రార్థించి తా నొంటరిగ నివసించుచుండు ఇంటికి ఆయనను చేర్చుకొనెను.

కొన్నాళ్లలో స్వామిజీపేరు 'ఆబూ' కొండ ప్రాంతమందలి విద్యావంతులగు ప్రజలలో వ్యాపించెను. ఖేత్రీమహారాజునకు అంతరంగ కార్యదర్శియగు మున్షీజగ్మోహన్లాలు స్వామిజీని సంధించుటకై ఆభవనమునకు వచ్చెను మున్షీ జగ్మోహన్లాలు స్వామిజీని అడిగినమొదటి ప్రశ్న: "సరి, స్వామీజీ, హిందూభిక్షువులైన మీరు మహమ్మదీయునితో కూడి ఎట్లు వసించుచున్నారు? మీ అన్నమును అత డంటియుండునే", మండిపడి స్వామిజీ ఇట్లు బదులు చెప్పెను: "మహాశయా నేను సన్న్యాసిని. సకలసాంఘికవ్యవస్థలను అతిక్రమించినవాడను. నేను భంగి (పాకీ) వాని పంక్తిలోనైతము భుజింపగలను. ఇది దేవునకు సమ్మతమే. కావున దేవునికి నేను భయపడను. శాస్త్రములును దీని నంగీకరించునవే. కావున వానికిని నేను భయపడను. కాని మీకు మీసంఘమునకు నేను భయపడుదును. దేవునిగూర్చియు శాస్త్రములను గూర్చియు మీ కేమియు తెలియదు." ఈజవాబు జగ్మోహన్లాలుకు ఎంతయు మనసుకెక్కెను. స్వామిజీలో వెలుగొందుచున్న దివ్యతేజమును అతడుగుర్తించి మాంటు ఆబూకొండయొద్ద ఖేత్రీభవనమునకు రమ్మనియు ఖేత్రీమహారాజును సంధింపు మనియు స్వామిని ఆహ్వానించెను. రెండుదినములకు తర్వాత వత్తు నని స్వామి అనెను. కాని స్వామిజీని గుఱించి వినిన మహారాజు ఆయనదర్శనమునకు ఎంతయు ఉబలాటపడి "నేనే పోయి ఆయనను దర్శింతు" ననెను. ఆమాట విన్న తత్క్షణమే స్వామియే రాజభవనమునకు

చనెను. అక్కడ మహారాజు ఆయనను మహా దరముతో ఉపచరించెను. మామూలు ఆచార వ్యవహారములు ముగియగనే "స్వామీ, జీవిత మనగా నేమి" అని ప్రశ్నించెను. అందులకు స్వామి చెప్పిన జవాబు: "ప్రతికూలపరిస్థితు లను ప్రతిఘటించుచు పడయు వృద్ధియు, వికా సమునే జీవితము." మహారాజు పెక్కు ప్రశ్న లడిగెను. ప్రతిప్రశ్నకును స్వామి సూటిగను నచ్చునట్లుగను జవాబు చెప్పెను. ఆజవాబులు మహారాజు హృదయమున స్థిరముగ నాటు కొన్నవి.

తర్వాతిదినములలో వారు మరల మరల కలిసికొనుచుండిరి. ఖేత్రీలో తనభవనమునకు రమ్మని మహారాజు స్వామిని ఆహ్వానించెను. స్వామి నిరభ్యంతరముగ అంగీకరించెను. ఇద్ద ఱును జయపూరునొద్ద కలసికొనిరి, అక్కడి నుండి ఖేత్రీవఱకు 90 మైళ్ల దూరము రాజు గారిబండిలో పయనించిరి. మహారాజు అత్యంత శ్రద్ధతో ప్రార్థింపగా స్వామి ఆయనకు మం త్రోపదేశము చేసెను. అద్భుతమైన శిష్యు డుగ రా జేర్పడెను. రాజు సాగిలబడి నమస్క రించి మహాభక్తితో స్వామియెదుట మోకా ళ్లపై కూర్చుండెను. ఆచార్యుని హృదయము నుండి ఆఅనురూపశిష్యునిపై ప్రేమాశీర్వాద ములు సహజముగ ప్రవహించెను. కాలము గడచుకొలది ఈ గురుశిష్యుల సంబంధము అత్యంతము ఆంతరంగికమైనదిగ పరిణమించెను.

సంభాషణసమయములలో మహారాజువివిధ విషయములను గూర్చి పెక్కుప్రశ్నలు అడుగు చుండెను. స్వామీజీ ఎట్టి విసుగును లేక జవాబులు చెప్పి అతనిసందేహముల నెల్ల తీర్చుచుండెను. ప్రియగురువునెడ మహారాజున కుండిన గాఢభక్తిని మాటలలోవర్ణింపజాలము. స్వామి నిదురించుచుండినప్పుడు మహారాజు ఆయనకు పాదసంవాహనము చేయుచు కొలిచి యుండును. అంతటిది అతనిభక్తి. కాని ఇత రుల ఎదుట స్వామి రాజును ఇట్టిపనులను చేయనిచ్చెడివాడు కాడు. ఏలయన చూచిన ప్రజలకు రాజునందు గౌరవము తగ్గ వచ్చు.

ఇట్లు మహారాజు "తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన పరి ప్రశ్నేన సేవయా" (గీత IV-34) "సేవచే ప్రణామములచే ప్రశ్నలచే విషయ మెఱుం గుము", అనెడి శ్రీకృష్ణునాదేశమును తు.చ. తప్పక అనుసరించెడివాడు. స్వామియు ఆదర్శ తత్త్వదర్శి కావున బ్రహ్మజ్ఞానమును అతని కుపదేశించెను. శిష్యునిప్రతిభ సునిశితమైనది. స్వామి యనుగ్రహముచే ఆఉపదేశములను ప్రాపించి అందుకు తా నెంతయు అర్హప్రతి గ్రహీత యయ్యెను.

దేశమునకు విజ్ఞానశాస్త్రాభివృద్ధి ఎంతయు జరూ రని తెల్పి స్వామిజీ మహారాజునకు ఆపరి శోధనలందు తీవ్రాసక్తిని కల్పించెను. విజ్ఞాన శాస్త్రశాఖలను కొన్నింటిని మహారాజునకు స్వామియే బోధించెను. స్వామిమాటను తల దాల్చి మహారాజు తనభవనపు పైభాగమున నక్షత్రాదులను చూచుటకు వలయు సాధన ముల నమర్చెను. భౌతికశాస్త్రపరిశోధనా లయమునుగూడ ప్రారంభించెను. స్వామీజీ అతనికి న్యాయశాస్త్రమునుగూడ బోధించెను. ఒకనాడు మహారాజు న్యాయశాస్త్రమును నిర్వచింపు మని స్వామీజీని కోరగా తడుము కొనక వెంటనే ఆయన చెప్పిన జవాబు: "నీతి పూర్తిగా ఆంతరమైనది. అది వెలుపలనుండు నది కాదు. అది బుద్ధికిని అనుభూతికిని విషయ మైనది...."

మహారాజు నాస్థానపండితుడగు నారాయణదాస్జీశర్మతో స్వామికి పరిచయ మేర్పడెను. శర్మ సంస్కృతిభాషయందును పెక్కుశాస్త్రగ్రంథములందును ఎంతయు నిష్ణాత. ఆయన వైదుష్యమునకు ఎంతయు ప్రీతుడై స్వామీజీ ఆయనయొద్ద పాణినీయమైన అష్టాధ్యాయిని పతంజలిమహాభాష్యమును మఱికొన్ని శాస్త్రగ్రంథములను చదివెను.

స్వామీజీ తనకు శిష్యుడైనందుకు ఆపండితుడు అతిమాత్రప్రీతు డయ్యెను. మొదటినాటి పాఠము ముగిసిన వెంటనే ఆయన "స్వామీ, నీవంటి శిష్యుడు లభించుట యెంతయుఅరుదు" అనెను. స్వామికుండిన మహాద్భుతధారణశక్తియు అద్వితీయగ్రహణశక్తియు పండితుని ముగ్ధు నొనర్చినవి. అచిరకాలములోనే అతడు స్వామితో "స్వామీ, ఇక బోధించుటకు నాయొద్ద నేమియు లేదు. నాకు తెలిసినదిచెప్పివేసితిని. దానిని నీవు త్తుణ్ణముగ గ్రహించితివి" అనెను. స్వామి తనగురువును అర్హరీతిని గౌరవించి అతనికరుణకు తనకృతజ్ఞతను చెల్లించెను. అమెరికాలో నున్నప్పుడు కూడ ఈ పండితుని తనగురు వని పేర్కొనుచు ఇతనిని గూర్చి విచారించెడివాడు.

స్వామీజీ ఖేత్రీలో నున్న కాలమున మనోహరసంభవ మొకటి గలిగెను. అది వేసవి సాయంకాలము. సూర్యుడప్పుడే అస్తమించెను. ప్రకృతి అప్పుడే ప్రశాంత మగుచు వచ్చెను. చీకట్లు కమ్ముకొనుచుండినవి. మహారాజు మిత్రులతో గూడి ఆరామభవనమునకు పోయెను. తటాలున అతనికి స్వామీజీ జ్ఞప్తి కలిగెను. తత్క్షణమే అచ్చటికి రమ్మనెడి తన ప్రార్థనను స్వామి కందించెను. ఆయనరాగానే కొన్ని ఆధ్యాత్మికవిషయములను గూర్చి చర్చ సాగుచుండెను. అప్పుడు నర్తించుమహిళలోకజట్టువారు వచ్చి ప్రభువునకు ప్రణమిల్లిరి. వారిలో మధురమోహనకంఠముతో పాటపాడగలిగినయొకతె పాడుటకు మహారాజు ననుమతిని కోరెను. ఆమె పాటప్రారంభింపనుండగా స్వామీజీ తనపీఠమునుండి లేచి వెడిదికి పోగోరెను. అప్పు డా గాయకురాలు ముకుళితకరకమలయై స్వామి నిట్లు ప్రార్థించెను. "స్వామీ, దయచేసి ఆసీనులు కండు, నేనొక భక్తిగేయమును పాడగోరుచున్నాను. దయచేసి దేవరవారు దానిని విన్నచో నేను ధన్యురాల నగుదును". తాను నాట్యాంగన అయిన కారణముచేత స్వామి అటనుండి లేచిపోగోరె నని గుర్తించిన ఆమెకు చాల మనోవ్యథ కల్గెను. ఆమెదుఃఖమును అనుతాపమును ఆమెప్రార్థనలో ప్రకట మయ్యెను. మహారాజు గూడ "ఈమె పాడు భజనపాటలనిన అందఱికిని ఇష్టమే. కాబట్టి దయచేసి వినుడు" అని స్వామిజీని కోరెను. స్వామి సరే అని కూర్చుండెను గాని పరధ్యానమున నుండెను. సుప్రసిద్ధుడైన సూరదా సనెడి అంధయోగికవీంద్రుడు రచించిన యొక పాటను ఆమె పాడ నారంభించెను. ఆమె తన హృదయమందలి భక్తి నంతటిని అగీతములో పలికించెను. ఆపాట పల్లవి ఇది :

"ప్రభు, మేరో అవగుణచిత న ధరో
సమదరసీ హై నామతిహారో
అబమోహి పార కరో"

ఈపాటను స్వామిజీయే ఆంగ్లములోనికి అనువదించెను. దాని ఆంధ్రానువాదము:

దేవ నాదోషములపైని దృష్టి నిడకు;
సమదర్శనుడవు నామ మసురుడ నీకు;

ఆలయములోన మూర్తిగా నైన ఇనుము,
హంతకుని చేతికత్తిగా నైన ఇనుము—
ఈ ఇనుముల రెంటి నొకట నిడితి మేని
సరియె కా కాంచనము సేయు పరుసవేది.
దేవ, నాదోషములపైని దృష్టినిడకు;
సమవిలోకను డను నామ మమరు నీకు;
పావనంబైన యమునలో బరగు నీరు
మురుగు కాల్వలో బారెడి మురికి నీరు—
గంగలోబడ రెంటికి గల్గు తుల్య
మౌ పవిత్రత, వాసి సుంతైన లేక.

పాట ముగిసినది. అది శ్రోతలమనసులలో ప్రగాఢముగ నాటుకొన్నది. స్వామిజీ హృదయము పూర్తిగా కరగినది. ఆయన కన్నుల నుండి బాష్పములు జాలువారినవి. "అహో, ఆ యోగీంద్రుని ఈ భక్తిగేయమును పాడి ఈ నాట్యాంగన 'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ' అను మహావాక్యార్థమును నా మనస్సులో మేలు కొల్పినది". అని ఘోషించి స్వామి ఇట్లు వ్రాసెను. "ఆ పాట వినగానే నామనసున ఇప్పటికిని నేను సన్న్యాసిని ఈమె నాట్యాంగన అను భేదదృష్టి మాసిపో లేదే. సర్వమందును బ్రహ్మమును సాక్షాత్కరించుకొనుట అంత కష్టము!..."

ఆ నాట్యాంగనతో స్వామిజీ ఇట్లనెను. "అమ్మా, నేను అపచారము చేసితిని. దయ చేసి నన్ను మన్నింపుము. నీపైని నిరాదరముచే నే నిటనుండి లేచిపోనుంటిని. కానీ, నీ అద్భుతగీతమును అందలి భక్తిని ఉదాత్తార్థమును వినగనే నాకు కనువిప్పు కల్గినది." అప్పటినుండియు స్వామి ఆమెను అమ్మా అనియే సంబోధించెడివాడు. ఆయన ఆశీస్సులచే ఆమె జీవితము మారిపోయెను. అప్పుడచ్చటనుండిన వారి కెల్ల ఈ అనుభవము నిజముగ రోమాంచము కలిగించినది.

స్వామికి జగత్ప్రసిద్ధమైన వివేకానంద నామమును పెట్టినవాడు ఖేత్రీమహారాజే అను విషయము పలువురకు తెలియదు. ఖేత్రికివచ్చినప్పుడు స్వామి తన పేరును వివిదిషానంద అని వ్రాసికొనుచుండెడివాడు. స్వామిజీ ఖేత్రీకి వచ్చినది మూడుసార్లు. ఆయన అచ్చట గడపిన కాలము మొత్తము ఇంచుమించు ఐదు నెలలు. మొదటిసారి వచ్చినప్పుడు ఒక నాడు రాజును స్వామియు ఆసీనులై యుండ రాజు నవ్వుచు "స్వామీ, మీ పేరు ఉచ్చరించుటకు కష్టముగ నున్నది. వ్యాఖ్యానసాహాయ్యము లేక ఆ పేరున కర్థ మెఱుంగుటయు కష్టమే. అంతే కాక మీ వివిదిషా కాలము దాటి పోయినది. వివిదిషా అనగా తెలిసికొనవలయు నని కోరిక అని అర్థము. మీకు సర్వము తెలిసి యున్నది. ఇక మీరు తెలిసికొనవలసిన దేమియు లేదు" అనెను. ఆ మాట స్వామికి నచ్చినది. "మఱి నా కే పేరు పెట్టుట నీ కిష్టము" అనిస్వామిఅడిగెను. రాజు "అల్పజ్ఞుడ నగు నాకు తెలిసినంత వఱకు 'వివేకానందు' లను నామము మీ కెంతయు తగి యుండును". అని చెప్పెను. స్వామి తనభక్తశిష్యుని కోరికను మన్నించి నాటినుండి 'వివేకానంద' అని సంతకము చేయ నారంభించెను. స్వామిజీని గూర్చి రాజున కుండిన చక్కని పరిజ్ఞానమును భక్తియు రాజునందు స్వామికుండిన మహానురాగమును పూర్వోక్తసంభవములవలన తెలియ నగుచున్నది.

(సశేషము)

భారతీయ యువకులకు స్వామి వివేకానందుని సందేశము

బ్రహ్మచారిణీ శర్వాణీ

దివ్యపురుషుడైన స్వామి వివేకానందుని శతతమ జయంతి మహోత్సవాలు వర్తమాన పరిస్థితుల ననుసరించి తగినవైభవాలతో ఈ సంవత్సరము విశ్వమంతటను కొనియాడ బడును. ఈసందర్భాన స్వామిజీకీర్తికి నమస్సు లర్పించి ఆయన ఒసగిన అమరజీవిత సందేశ మును ప్రతియువకుడును స్మరించి అనుష్ఠింప ప్రయత్నింపవలెను.

ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులు, ఈనాటి ప్రపంచ చరిత్ర, మిక్కిలి విషాదకరముగా సాగు చున్నవి. ఎచ్చట చూచినను పేదవారు నిలు చుటకు నీడ, కట్టుకొనుటకు వస్త్రము లేక, ఆకలిదావాగ్నిచే మలమలమాడుచు తమ ప్రాణములను అరచేతులలో నుంచుకొని దైవ కృపకై వేచియున్నారు. సామాన్యప్రజానీక ములో స్వామిజీ కోరినట్లుగా ఇంకను, తగినంత విద్యావ్యాప్తి కలుగక, అసంఖ్యాకులగుప్రజలు నిరక్షరాస్యులై యున్నారు. జీవులచిత్తము లలో నింకను ఆధ్యాత్మికసాధనలు కలుగ కున్నవి. వారివైరాగ్యవిజ్ఞానములు పెంపొంద లేదు. ఇంతే కాదు ఇంకను ఎన్నో తీరరాని సమస్యలను పవిత్రభారతజనని మిక్కిలి సహ నముతోను, ధైర్యసాహసములతోను తన అనుంగుపుత్రుడైన స్వామివివేకానందుని దివ్య వాణిపై నాధారపడి ఎదుర్కొనుచున్నది.

యతివరేణ్యుడైన స్వామివివేకానందుడు దూరదర్శి. భావిభారతసర్గముపై ఆధ్యాత్మిక వాణిని ప్రవహింపచేసి భారతదేశమును పున రుద్ధరణనొందించి జనసామాన్యమును, పేద లను, సుఖవంతులొనర్పవలయు నని ఆనాడు ఆయన ఘోషించెను. ఈఘనకార్యము సాగిం చుటకై బలిష్ఠులు, మేధానిధులు, త్యాగ వైరాగ్యచిత్తులు, సర్వకాలసర్వావస్థలయందు హృదయవిశ్వాసముతో కృషిచేయు యువ కులు, ముందంజవేసిన యెడల భారతదేశము నెదుర్కొనుచున్న విషమపరిస్థితులన్నియు పరి ష్కారము కాగల వని ఆయన ఆశించెను. వారిలో ఉత్సాహమును పురికొల్పుటకై స్వామిజీ ఇట్లు ఘోషించిరి. "ఓ వీరభారత పుత్రా, ధైర్యము వీడకుము: నేనుభారతీయుడ నని గర్వింపుము: 'నేను భారతీయుడను ప్రతి భారతీయుడును నా సహోదరుడు' అని సగర్వ ముగా ప్రకటింపుము : ఉద్దేశములందును ఆశ యములందును, భారతదేశీయసంస్థలను మించిన సంస్థలతోగూడిన దేశము ప్రపంచమున వేఱొ కటి లేదని సదా జ్ఞప్తి నుంచుకొనుము. వేదాంతజీవన వికాసముల నింటింటికిని గొని పోయి, ప్రతివ్యక్తియందును నిద్రాణమైయున్న దేవత్వమును మేల్కొల్పుము. సాంఘిక, రాజకీ యాశయములను భారతదేశమున వ్యాప్తి చేయుటకుముందు పారమార్థికాశయములచే దేశము నాప్లావిత మొనర్పుము.......వత్స లారా: ఉజ్జ్వలదీక్షాదీక్షులు కండు. ఆశయ సాఫల్యముననుగాను కృషిచేయుడు. స్వార్థ

మును బాఅప్రోలి కార్యాంగణమున నుఅు పడు......"

జ్యోతిః స్వరూపుడును, బలిష్ఠుడును ముఖ మండలమున ప్రదీప్తాగ్నిజ్యోతి దీపిల్లు ఉజ్వల విశాలనేత్రములు గలవాడును, కాషివస్త్ర ములు ధరించినవాడును, దండకమండల ధారియు, పరివ్రాజకుడైన, స్వామి వివేకా నందుడు ఆనాడు కురుక్షేత్రములో శ్రీకృష్ణుని పాంచజన్య శంఖారావమువలె, 'ఉత్తిష్ఠత, జాగ్రత, ప్రాప్య వరా న్నిబోధత—లెమ్ము, మేల్కొనుము, గమ్యప్రాప్తిపర్యంత మాగ వలదు' అని పదేపదే తనశంఖారావముతోనలు వైపుల మరల ప్రతిధ్వనింపచేయుట మనకు వినిపించుచునే యున్నది. అవును ఆయన ప్రారంభించిన మహోద్యమము నిర్వహించు టకు మనలో శిక్షణము పూర్తి కాలేదు. కావున ఆయన రాక మఱియు ఆయన శంఖా రావము ఈనాడు మిక్కిలి అవసరము. కాని యువకులారా, స్వామిజీ విశాలనేత్రములనుండి మరల అశ్రువులు ఏకధారగా కాఱుచున్నవి! సర్వసంగపరిత్యాగియగు సన్న్యాసి కండ్లనీరు పెట్టుకొనుటలో నేమాత్రమును ఆశ్చర్యము లేదు. సన్న్యాసులకుకూడ హృదయ మున్నది. అవును, ఆనాడు అమెరికాలో బహుకోటీశ్వరు డగు నొకనింట విశ్రమింపవలసివచ్చిన నాటి రాత్రి ఆమెత్తని పాన్పుపై స్వామిజీకి నిదుర రాక, ఆపాన్పు ముండ్లమయమై తోపగా, ఆరాత్రియంతయు తనభారతదేశప్రజల దరిద్ర తను స్మరించి స్మరించి విలపించుచు, 'భారత దేశప్రజలను దారిద్ర్యమునుండి ఉద్ధరింపు' మని భగవంతుని హృదయపూర్వకముగా ప్రార్థించెను.

కావున నేటి యువకులందఱును ఈ ఎడతెగని స్వామిజీ శంఖారావమును విని ఆయన ఆశించినట్లు అత్యంతవిశాలములు, మహోన్నతములు, అగు భావములను, పార మార్థికాశయములను, లోకులకు ప్రకటించి వానిని తమ దైనందిన జీవితమున అనుష్ఠించి ప్రచారము చేయుటకై బద్ధకంకణులు కావల యును. స్వామిజీమహోద్యమమును కొన సాగించు నిమిత్తమై జీవించి అహోరాత్రములు కృషిచేసి, ఆధ్యాత్మికతతో విశ్వమును జయిం చుటకై పోరు రణరంగమునందు, మరణించిన శాశ్వతశాంతి పొంద గల రనుటలో నే సందే యమును లేదు. స్వామివివేకానందుని నోటి నుండి ఇట్లు వెలువడినది. "...ప్రాణము లున్నంతవఱకు నేను నాయుద్యమమును విడు వను. మరణానంతరముకూడ లోకకల్యా ణార్థము కృషి చేసెదను...."

కావున ప్రతియువకుడును తనఅలసతను, ప్రాలుమాలికను వీడి దీర్ఘనిద్రనుండి మేల్కొన వలయును. స్వామిజీ మాటలు "......అల సతను నైహికాముష్మికభోగములను విసర్జిం పుడు. త్యాగాగ్ని కీలలోదుమికి జనులకు పార మార్థికచింత గలిగింపుడు."

మనయువకులలో స్వామిజీ ఆశించినట్లు ఇపుడు కావలసినది బలము, పురుషకారము. బలముకొందగోరితిమేని ఉపనిషదుపదేశము లను తలదాల్పవలెను. స్వామిజీ ఇట్లనిరి. "'నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః' ఈఆత్మ బలహీనులకు లభ్యము కానేరదు....హిమ సంఘాతమువలె ప్రపంచముపై బడుడు. తద్భా రమున ప్రపంచము గుభిల్లు మని పగిలి పోవుగాక." "గీతాపఠనమూలమునకంటె

శాలి బంతియాటమూలమున స్వర్గము నకు విశేషసన్నిహితుడవై యుందువు."
"బలాఢ్యుడవై ధైర్యశాలివై నిలువుము. బాధ్యత నంతయు నీమీదనే పెట్టుకొనుము. నీవిధికి నీవే కారణభూతుడ వని ఎఱుగుము. నీకు వలయు శక్తియంతయు, సాహాయ్యమంతయు నీయందే కలదు. కావున నీభవిష్యత్తును నీవే నిర్మించుకొనుము."

నేడు మన విశ్వవిద్యాలయములలో అసంఖ్యాకులైన యువకులు, విద్యల నభ్యసించియు మతమును విస్మరించి త్యాగశీలములనలవఱచుకొనక, ఐకమత్యము లేక ఏరంగమందును కాలిడకున్నారు. వసుంధరలోని ప్రతివాడు తన వాడని ప్రేమించుశక్తి వీరిలో కలుగునదెప్పుడు? తమ విద్యార్థిజీవితములో సక్రమముగా విద్య నభ్యసింపక సమ్మెలుకట్టుచు వృథాకాలయాపనచేయుటలో కలుగు ఫలిత మేమి? వీరు ఆధ్యాత్మికశీలము నలవఱచుకొనునదెప్పుడు? స్వామిజీ ఈవిధముగా సింహగర్జన మొనర్చిరి. "ఇనుపకండరములు, ఉక్కునరములు, తదంతరమున వజ్రాయుధతుల్యమగు మనస్సు, నాయనలారా, ఇవియే మన కిప్పుడు వలయునవి." హనుమంతునియచంచలభక్తియే దేశమున కిపు డావశ్యకము....భారతపుత్రులారా, నేడు మనము ధైర్యోత్సాహజనకములగు బ్రహ్మరుద్రతాళములను ధ్వనింపజేసి డమరును మ్రోగింపవలయును. హర! హర! మహావీర! వ్యోమ! వ్యోమ! యను నినాదములచే భూమ్యాకాశములను కంపింపచేయవలయును."

కాబట్టి ప్రతియువకుడును తనదైనందిన జీవితములో మంచి అలవాటుల నలవఱచుకొని శీలమును పెంపొందించుకొనవలయును. మనస్సంయమమువలననే నిజమైన శీల మేర్పడునని మఱియు వారీవిధముగా నుడివిరి. "ఒకనిదోషములను గూర్చి చెప్పుటచే నీవువానికి దోడ్పడజాలవు. అది వానికిని నీకునుగూడ హానికరమే....తనసోదరుని నిందింప వచ్చువాని మాటలకు చెవియొగ్గకుము. వానిని వినుటకూడ మహాపాపమే. భావిదుఃఖముల కది పుట్టినిల్లు. ప్రతివ్యక్తిలోపములను సహింపుము. లక్షల కొలది నేరములనైనను క్షమింపుము. నీతివర్తనుడవై యుండుము. ధీరుడవై యుండుము. మనఃపూర్వకముగా వర్తింపుము. ఎల్లరను ప్రేమింప యత్నింపుము." ఈ దివ్యసందేశమును యువకులందఱు తలదాల్పవలయును. అంతే కాదు. ముఖ్యముగా దుస్సాంగత్యమును సర్వవిధముల త్యజించి లౌకికులతోడి సహవాసము వీడవలయును.

యువకులు ఎన్నటికిని నిరుత్సాహవంతులు కారాదు. సదా మందహాసవదనముతో ఆనందముతో నుండుటకై ప్రయత్నింపవలయును. ఒరులకై సమస్తము త్యజించువానికే ముక్తి యనియు మహాత్యాగమువలననే మహాకార్యములు సిద్ధించుననియు మహాపురుషులు నుడివిరి. అవసరమగుచో తన విషయమును సంపూర్ణముగా మఱచి ఇతరులమేలుకొఱకై సమస్తమును త్యజించుటకు సిద్ధపడవలయును. స్వామిజీ ఇట్లు ఘోషించిరి. "ప్రతిజీవియు సాక్షాద్భగవత్స్వరూప మని గ్రహించి దరిద్రనారాయణుల నార్తనారాయణుల నర్చించు విధానము లోకమునకు మనము చూపవలసి యున్నది. భారతదేశమున నూతన సన్న్యాస సంప్రదాయమును స్థాపించుటయే నా జీవితోద్దేశము. జనసామాన్యము నుద్ధరించుటకై

జీవితములను ధారపోయుటయే యీ సన్న్యాసుల ఆదర్శము.'' మఱియు వారి ట్లనిరి. ''భారతమాత యధమపక్ష మొక వేయిమంది యువకుల త్యాగమును గోరుచున్నది. — వలయునది పౌరుషముగల యువకుల త్యాగము, పశుప్రాయుల త్యాగము కాదు...... ఈ మీ దరిద్రసోదరకోటి నుద్ధరించుటకై నూతన పరిస్థితుల గొనివచ్చుటకై — పేదలమెడ సానుభూతిని, క్షుధార్తులగువారల కడుపుమంట చల్లార్ప బట్టెడన్నమును, జనసామాన్యమునకు విద్యను జేకూర్చుటకై ప్రాణముల నర్పించు త్యాగులను చెన్నసగర మిపు డొందజాను సమకూర్పగలదా?''

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస విలాసము

మూలమ్ :
శ్రీశ్రీ చిద్ఘనానందగిరిస్వాములవారు

తాత్పర్యకాదంబిని :
శ్రీ శ్రీధరబాబు

(గతసంచిక తరువాయి)

53. పప్రచ్ఛ కశ్చి దాగత్య
వైదిక స్సుమహాజనః
రామకృష్ణ మహాభాగ
హ్యుపవీతః కుతో యయౌ ॥

అట్టిస్థితిలో వైదిక బ్రాహ్మణు డొకడు వచ్చి 'రామకృష్ణా నీ యజ్ఞోపవీత మేది?' యని ప్రశ్నించెను.

54. వసన మ్మే గతం జ్ఞాత
న్న మయా తస్య దుర్గతిమ్ ।
కథం వేద్మ్యుపవీతస్యే
త్యూచే వాచం స భక్తిమాన్ ॥

'ఒంటిమీద బట్టఉన్నదో లేదో తెలియకున్నది. ఇక యజ్ఞోపవీతము సంగతి నే నేమి చెప్పగలను?' అనినాడు ఆభక్తశ్రేష్ఠుడు.

55. కేచి దాహు ర్జనా దృష్ట్వా
రామకృష్ణం జితేన్ద్రియమ్ ।
యేత దున్మాదరోగీతి
నైవయుక్తో ఒర్చనే భవేత్ ॥

కొందఱు జితేన్ద్రియుడగు రామకృష్ణుని చూచి, 'ఇతడు పిచ్చివాడు. అర్చనకు తగడు' అనిరి.

56 తే తు పత్రన్ధర్మకర్త్రే
ప్రేషయామాసు రీదృశమ్ ।
ధీమ న్తమ్మ్యాజకమ్యాజా
కర్మణ్యత్ర నియోజయేత్ ॥

అని నిశ్చయించి, ఇక్కడ పూజాదికములు నిర్వర్తించుటకు మఱియొక ధీమంతుని నియోగింపుడని ధర్మకర్తకు లేఖవ్రాసిరి.

57. తతః స ధర్మకర్తాపి
భార్యయా సాక మాయయా
దదర్శ రామకృష్ణ న్తం
సమర్చ న్త మ్పరం శివమ్ ॥

ఆధర్మకర్త భార్యతోసహా తరలివచ్చి పరాత్పరుడగు పరమేశ్వరుని సమర్చించుచున్న రామకృష్ణుని చూచెను.

58. సత్య మ్మృగయతా మీశ,
సర్వేషా మ్పరమా గతిః ।
త్వ మేవ విశ్వనాథో ఽసి
నదీనాం సాగరో యథా ॥

'ఈశ్వరా, సత్యాన్వేషకులకు నీవే చరమగతివి. నదులకు నాథుడగు సముద్రునివలె నీవే ఈవిశ్వములన్నిటికిని అధినాథుడవు.'

59. మంత్రపుష్పైః స్తువ న్దేవం
సమభ్యర్చ్య సభక్తిమాన్ ।
తిష్ఠ న్నేవ యయౌ యోగే
సమాధి మచలం సుఖమ్ ॥

అని మంత్రపుష్పములతో స్తుతించి, శివుని సమర్చించి ఆభక్తవరేణ్యుడు నిలబడియే నిశ్చలమగు సమాధిగతు డయ్యెను.

60. తిష్ఠ న్నే వాచల స్తత్వం
గతస్య పావనస్య చ ।
ఆసీచ్ఛ్రీరామకృష్ణస్య
ముఖాద్బ్రహ్మార్చిరుద్గమమ్ ॥

కదలిక ఇంచుకంతయు లేక నిశ్చలమగు అనుభవానందమును ఆస్వాదించుచున్న శ్రీరామకృష్ణుని ముఖారవిందము బ్రహ్మతేజమును వెదజల్లుచున్నది.

61. శిశో ర్ముఖం యథా తస్య
నిర్వికారముఖ మ్బభౌ ।
నిర్మల శ్చ ప్రశాన్త శ్చ
స్తన్యపానసుఖజ్ఞకమ్ ॥

స్తన్యపాన సుఖాంబుధిలో మున్గిన నిర్మలము, ప్రశాంతమునగు శిశువు ముఖమువలె అతనినిర్వికారముఖమండలము శోభిల్లుచున్నది.

62. పునఃపునః స్తన్యపాన
వాఞ్ఛయాక్రన్దితస్య చ ।
శిశో రివ ముఖం హ్యాసీ
ద్రామకృష్ణస్య యోగినః ॥

మాటిమాటికి తల్లిపాలకొఱకు ఏడ్చు పసివానిమోమువలె శ్రీరామకృష్ణుని ముఖాబ్జము వెలుగుచున్నది.

63. సంకల్పవిరహా చ్చిత్తం
రోదనే నాప్తవాన్ సుధీః ।
కాలి కాలీతి కాలీతి
మాత ర్మా మ్పాతు చేతి సః ॥

సంకల్పవికల్పరహిత చిత్తుడై బుద్ధిని క్రమమార్గమున నియోగించిన ఆరామకృష్ణుడు 'అమ్మా, కాళీ, కాళీ, నన్ను రక్షింపుము' అని విలపించెను.

64. చిదానన్దమయ మ్బ్రహ్మ
మన్వానో మాతరం ప్రధీః ।
రామకృష్ణో మహాకాలీం
సిషేవే పరమః శుచిః ॥

చిదానందమయమగు బ్రహ్మమును మాతృమూర్తిగా భావనచేసి శుచిర్భూతుడై మహాకాళిని సేవించెను.

65. తత్రాపి స హి నిష్కామీ
ప్రేమానన్ద పిపాసయా ।
పీయూషసిన్ధు మధ్యస్థ
రత్నమీన ఇ వాబభౌ ॥

ప్రేమానందపిపాసువగు ఆనిష్కామభక్తుడు అమృతసముద్రమధ్యమునం దున్న రత్నమివాన మువలె భాసించినాడు.

66. చిన్తాభిః పీడితో లోకః
కీర్త్యై ద్రవ్యార్జనాయ వా ।
స్వార్థో యాతి సుఖ శ్చిత్తం
సఙ్కల్పపఙ్కలిప్తకమ్ ॥

కీర్తిప్రతిష్ఠలకు, ద్రవ్యార్జనకు ఆరాటపడి బాధపడు మనుజుల మలినసంకల్పములతో కూడిన చిత్తము సునాయాసముగా స్వార్థ మార్గమును త్రొక్కును.

67. దృష్ట్వా భక్తం ధర్మకర్తా
సమాలోచ్య ముహుర్ముహుః ।
నాయ మున్మాదరోగీ స్యా
దున్మాదో ఽయం సుదుర్లభః ॥

ఆస్థితిలోనున్న భక్తశ్రేష్ఠుని చూచి, ధర్మ కర్త అనేకవిధములుగా ఆలోచించి 'ఇతడు ఉన్మాదరోగి కాడు. ఇతని ఉన్మాదము సుదుర్లభ మైనది.

68. కశ్చిత్కశ్చి ద్ధి చైతస్మా
దున్మాదా ద్యాతి నిర
పేపీయమాన మమృత
మితిబుద్ధ్వా ననామ తమ్ ॥

ఈ ఉన్మాదము అమృతత్వము ప్రసాదించు పరమార్థమును అందింపజేయు నని తలచి, రామకృష్ణునకు రెండుచేతులు జోడించి నమ స్కరించెను.

69. గురుత్వే కాచనాసేద్యా
శాక్తేయతంత్రపణ్డితా ।
దేవీమన్త్రోపదేష్ట్రీ వా
వృద్ధాప్యస్య మహాత్మనః ॥

ఆకాలమున శాక్తేయతంత్రప్రవీణ యొక తె (భైరవిబ్రాహ్మణి) కలదు. ఆమె దేవీ మంత్రోపదేశకురాలు; వృద్ధాంగన; మహా త్మురాలు.

70. జగ్రాహసా త్త్వికఙ్కృత్యం
శాక్తేయాద్రామకృష్ణకః ।
నిర్మలానాం హి సర్వత్ర
నిర్మలఙ్మనస్యు వేత్ ॥

ఆమెవద్దనుండి రామకృష్ణుడు శాక్తేయ సాధనలను సాత్త్వికరూపములుగా గ్రహిం చెను. నిర్మలమనస్కులకు సర్వము నిర్మలము గనే కన్పడును.

71. మలినానాం హి సర్వత్ర
నిర్మలమ్మలినాయతే ।
పద్మపత్రసమం రామ
కృష్ణో నిర్లేపతాం యయౌ ॥

మలినమనస్కులకు సర్వత్ర నిర్మలముకూడ మలినమై పోవును. ఆస్థితిలో రామకృష్ణుడు పద్మపత్రముపై నున్న జలబిందువువలె నిర్లిప్తు డైనాడు.

72. ఏకదా చిన్తయత్స్వామీ
రామకృష్ణః స్వకే హృది ।
కాలీమాతా కథమ్భుఙ్క్తే
నైవ భోజ్యన్నివేదితమ్ ॥

ఒకనాడు రామకృష్ణునిహృదయమున "కాళీ మాత నిత్యము నివేదించుచున్న భోజనము నెందుకు భుజించుటలేదు" అనిన భావము పొడ మినది.

73. యావద్దేవీ నివేద్యం య
ద్భుఙ్క్తే భోజ్య న్నచేదహమ్ ।
తావ ద్భుఞ్జే న భోజ్యఞ్చ
పానీయ న్న పిబామి చ ॥

జగజ్జనని నివేదించిన అన్నమును భుజించు ర్యంతము నాకు భోజన మక్కఱ లేదు; నీరు ముట్టను.

74. ఇత్యానమ్య మహాదేవీ
ప్రణతార్తి హరాముమామ్
కారుణ్యనిలయాం రామ
కృష్ణః శపథవానభూత్ ॥

అని ప్రణతార్తిహారిణి, కరుణానిలయ, మహాదేవియగు ఉమకు నమస్కరించి, రామకృష్ణుడు శపథము పట్టెను.

75. దైవీకప్రేమమత్తస్య
ప్రేమభావోర్మి సఙ్కులమ్ ।
కో వా జానాతి సంసారీ
ధీవరా ఇవ చన్దనమ్ ॥

చేపలు పట్టువానికి చందనసౌరభము తెలియనట్లు సామాన్యపామరునకు పరమేశ్వర ప్రేమోన్మత్తుని అంతస్సముద్రమునుండి పైకెగయు భావతరంగములను గుఱించి ఎట్లు తెలియును?

76. కర్మకాణ్డవిధానేన
సమారాధ్య మహేశ్వరీమ్ ।
సమర్ప్య చాన్నం నైవేద్య
మ్బబన్ధ స కవాటకమ్ ।

అర్చనాకాండ ననుసరించి శాస్త్రోక్తముగా మహేశ్వరి నర్చించి, అన్నమును నివేదించి, గర్భాలయపు తలుపులు మూసెను.

77. గ్రీష్మాతపేన స నపే
గఙ్గాసోపానకే యతిః ।
శయనం కృతవా నాసీ
త్ప్రరుదన్ శర్కరామయే ॥

అటు కవాటములను బంధించి, గ్రీష్మకాలపు ఉష్ణతకు క్రాగిన, దూళిధూసరితమగు సోపానముమీద పరుండి ఇట్లు విలపించెను.

78. 'మ దమ్బ జగదమ్బ త్వ
న్నయావ ద్భోక్ష్యసే సుఖమ్ ।
అన్న న్నివేదితం యావ
న్నైవ భక్ష్యామి కిఞ్చన ॥'

'నీవు నాకు తల్లివి. జగత్తు లన్నిటికిని తల్లివి. ఈ నివేదాన్నము నీవు స్వీకరించువఱకు నే నేమియు ముట్టను'.

79. అనాదితో వియుక్తో ఒస్మి
సంవిద స్త్వత్త ఈశ్వరీ ।
వియుకో ఒయ మహాదేవి
త్వయా త్వయి నియుజ్యతాం

ఈశ్వరీ, అనాదికాలమునుండి నీ నుండి నిస్సృతమగుచున్న జ్ఞానమునకు దూరుడనైతిని. ఇట్టి నేను నీ కరుణచే నీలో లీనుడనై పోవుదును గాక!

80. కరుణాయుత లోచనత్రయీ
హ్యరుణామ్బురుహ పాదమాశ్రయే ।
శరణాగతవత్సలే, శివే,
కురు కారుణ్యకటాక్ష మాశ్రితే ॥

అమ్మా, నీవు కరుణతొణకిసలాడు మూడు కన్నులు కలదానవు. ఎఱ్ఱనిపద్మములవలె నున్న నీపాదములను ఆశ్రయించుచున్నాను.

81. స్మరణ మ్భవరోగభేషజమ్
కురుతే యో న భవే భవే దుమే ।
కరుణావరుణాలయాపి యా
కురుషే కి న్న నివేదిత మ్మయా ॥

నీస్మరణము భవరోగౌషధము. కరుణావర్షము కురియు మేఘమవై కూడ నాపై కరుణ వర్షించి నివేదిత మగు పదార్థమును స్వీకరింప వేల?

82. అరుణాధరి మీనలోచనే
పరమానన్దరసప్రవర్షిణి।
పరమేశ్వరి భుఙ్క్ష్వ భోజనమ్
కురు మా మమ్బ పదాబ్జషట్పదమ్॥

పరమేశ్వరీ, నీవు ఎఱ్ఱని అధరముతో శోభిల్లుచున్నావు; మీనలోచనివి; పరమానందరసము వర్షించుదానవు. ఈ నివేదనను స్వీకరింపుము. నన్ను నీ పాదపద్మమకరందము నాస్వాదించు మధుపముగా నొనరింపుము.

83. దయయా కురు భోజనం శివే
తవ పుత్రేణ మయా సమర్పితమ్।
సుతయో వివిధా హి వీచయ
స్త్వముమే నిత్యసుఖాంబుధిః స్వభూః॥

రుద్రాణీ, స్వయంభువవైన నీ నిత్యసుఖ సముద్రములో ని పుత్రులు తరంగములవంటి వారు. నేనుకూడ కుమారుడనే కదా! అట్టి నీబిడ్డ సమర్పించిన భోజనము స్వీకరింపుము.

(సశేషము)

ప్రవ్రాజక వివిదిషానంద

(ఏకాంకిక)

విద్వాన్, శిరోమణి శ్రీ వాదారి శ్రీనివాసశర్మగారు

౧ వ రంగం

(ఆళ్వారునగర వీథి)

శంకరం—(ప్రవేశించి) రామరామ! (నెత్తి మీద మొత్తుకుంటూ) ఇదేం పోగాలమో కాని ఒక్కడికైనా నీతి నిష్ఠా లేదే. స్నానం లేదు, పానం లేదు. తెల్లవారితేస్తే తిండిమీదే కలవరం. కాఫీలేనిదే కాస్త పనికూడా జరగదంటారు—

కాఫ్యాధీనం జగత్సర్వం
కాఫ్యాధీనం తు దైవతమ్
తత్కాపి అయ్యరధీనం
అయ్యరో మమ దేవతా.

అంటారు అందఱు. దీనికి ఎవడేంచేస్తాడు. అంతా ఘోరకలి.

సీతారాం—(ప్రవేశించి) ఏమండోయ్ శంకరంగారూ, ఇలాగేసి బయల్దేఱారేం? ఎక్కడికీ వెళ్త?

శం—ఓహో సీతారాంగారా? ఇవాళ మా అమ్మాయి ఈఊరొస్తుంది. స్టేషనుకు రావలసిందని జాబు రాసింది. పిల్లా జెల్లా వెంటబెట్టుకొని రావటం కాబట్టి పోతున్నా.

సీ—మీ అబ్బాయి ఉన్నాడుగా? వాణ్ణిపంపగూడదూ?

శం—సీతారాంగారూ, మీకు నేనుచెప్పాలా, ఈకాలం పిల్లలసంగతి - ఖర్మఖర్మ - ఎవరికివారే యమునాతీరే.

సీ—మీవాడలాంటివాడు కాడే, చాలా యోగ్యుడని, మంచి అలవాట్లుగలవాడని అం

దటూ అనుకుంటూ ఉంటే విన్నా.

శం—వాళ్ళ శ్రాద్ధం వాళ్ళకేం తెలుసు వాడి గొడవ. చదవవేస ఉన్నమతి కాస పోయిందిట. ఇంతదూరంచదువుకొని బ్రహ్మ సమాజంలో చేరాడు. అస్తమానం మీటింగులూ, ఉపన్యాసాలూ, స్నానమా ? పానమా? సంధ్యా? నిష్ఠా? ఏమీలేదు.

—కాలం మారిపోయిందండి. మీరు కాస్త మీఅభిప్రాయాలుమార్చుకోవాలి, లేకుంటే బతకటమే కష్టమౌతుంది సుమండీ.
[రౌడిమస్తాను మూటెత్తుకొనివస్తూ తూలి పడతాడు. శంకరంగారికి తగులుతుంది]

శం—[మండిపడి] ఏయ్ కళ్ళుకనబడ్డం లేదూ? మీద పడతావ్ ?

మస్తాన్—అరే బొమ్మన్, ఇంకోసారి అట్లా మాట్లాడావంటే పళ్ళురాలగొడతా. కళ్లు తిరిగింది. క్రిందపడ్డా. సాయం చేయాల్సింది పోయి 'ఏయ్' 'గీయ్' అంటావ్? (మీదికి రాబోతాడు)

[శంకరం సీతారాం భయపడతారు]

వివిదిషానందుడు— వీరి తగవు శ్రుతిమించి రాగానపడుతూఉంది. వారించాలి [దగ్గఱికి వస్తాడు] (శంకరంతో) అయ్యా మీరెందుకు ఇతనిదగ్గఱ నోరు పాఱేసుకుంటారు? మీంచుచిని మీరు కాపాడుకోండి [అంటూ కదలిపొమ్మని సైగచేస్తాడు. శంకరం సీతారాములు నిష్క్రమిస్తారు] (మస్తానుతో) పొరపాట్లు అన్నిచోట్లా ఉంటాయి అందుకని తగవులాడితే లాభమేమి? అసలెందుకీ కొట్లాట? ఇంతటికోపతాపాలు పనికిరావని నా అభిప్రాయం. నీమూట నేను మోస్తాను. పట్టు [అంటూ మూట ఎత్తుకొని సాయబువెంట నడుస్తాడు]

డాక్టరు ప్రవేశం

డాక్టరు—ఏమిటోయ్ మస్తాన్ ఇది. సన్న్యాసి చేత మూటమోయిస్తున్నావు? ఏమిటిది.
[మస్తాను గడగడ లాడుతాడు]

వివిదిషానందుడు—ఏమీలేదండి. మూట మోయలేక తూలి క్రిందపడ్డాడు. నేను ఆదుకున్నా.

డా—[ఆశ్చర్యపోయి] మీరు మహాత్ముల్లా కనిపిస్తున్నారే! మీలో ఇంతసంస్కారమా ?

మస్తాన్— సాధుమహరాజ్ మీరు ఇంత గొప్పోరని తెలీదు. నాకు బుద్ధొచ్చింది. నీ చెప్పులోక్కపకడ్తా. మాఫ్ కరో సాధుజీ.
[అని స్వామి కాళ్ళమీద పడతాడు.]

వి—[లేపి] నీవుభయపడవద్దు. నీ యింటిదాక నే తెస్తా యీమూట.

మస్తాన్—వద్దు. వద్దు. ఇంకాచేస్తే అల్లాకు మించదు. ఇలాఇవ్వండి. [అని తీసికొని వెళ్ళి పోతాడు]

డాక్టరు—[స్వామికినమస్కరించి] మీరెవరు. ఏఊరునుండి ఒచ్చారు?

వి—సర్వత్ర బ్రహ్మమును సాక్షాత్కరించుకొంటూ పర్యటించే యాత్రికుణ్ణి. ఒకప్పుడు మాది బెంగాలు. ఇప్పుడు జగత్సర్వం.

డా—మీరు బెంగాలీలా, నేనూ బెంగాలీనే. మాది కల్కత్తా.

వి—సరి కాని, డాక్టరుగారూ, ఈ ఊళ్లో సన్న్యాసులుండేందుకు తగినచోటు ఎక్కడుంది? కాస్త చూపి పుణ్యంకట్టుకోండి.

డా__సాధు మహారాజ్, మిమ్మల్ని చూస్తుంటేనే నాకేదో చెప్పరాని ఆనందంకలుగుతూంది. విడిది చూపిస్తాను రండి.
[కలిసి వెళ్తారు]

తెరవాల్తుంది

౨ వ రంగం

[మాల్వీసాహేబు ఇల్లు]

డాక్టరు - మాల్వీ ప్రవేశం

డా__మైడియర్ ఫ్రెండ్, మాల్వీ, ఇవ్వాళ నేనుచూచిన సన్యాసి చాలా గొప్పవాడు. ఆయనముఖంలో తేజస్సు, ఆయన మాటలు, ఆయన ఉద్దేశాలు — ఇవన్నీ నన్ను మంత్రముగ్ధుణ్ణి చేశాయంటే నమ్ము. పుట్టి బుద్ధెఱిగి నేనిలాంటి సాధువును ఇంతదాకా చూల్లేదు.

మా__అరేభయ్యా!, ఏం స్వాములు. ఓయ్, మీస్వాములూ! దగ్గఱకుపోతే ఎగిరిపడతారు. పొరపాటున తగిలితే స్నానం చేస్తారు.

డా__ఫ్రెండ్ అలా అనకు. రౌడీమస్తానయ్య మాట మోశాడోయ్ ఈసాధువు. ఆరౌడీ చివరికి దారికొచ్చి స్వామిజి కాళ్లమీద పడి లెంపకాయ లేసుకున్నాడు.

మా__నిజంగానా? పోయిచూద్దాం పద.

౩ వ రంగం

[వివిదిషానందునిగది-కొందఱు పురజనుల నడుమ స్వామి]

వి__డాక్టరుగారి పుణ్యమాఅంటూ ఒకచోటు దొరికింది. డాక్టరుగారు మళ్ళావస్తామన్నారు, స్నేహితునితోపాటుగా.
[డాక్టరూ, మాల్వీవచ్చి నమస్కరిస్తారు]

డా__[మాల్వీని చూపుతూ] ఈయన నా మిత్రుడు, మాల్వీసాహేబు.

వి__నారాయణ! నారాయణ! రండి, రండి, అలాకూర్చోండి. మీరు వచ్చినందుకు నాకెంతో సంతోషంగాఉంది. మహమ్మదు గొప్ప ప్రవక్త. ఆయన నిర్యాణించి పదకొండు వందల సంవత్సరాలయినాయి. కాని ఈనాటిదాకా ప్రక్షిప్తాలుకాని మార్పులు కాని లేక ఉన్నగ్రంథం మీ'ఖురాన్'ఒక్కటే.
[అందరూ బహుశ్రద్ధతో ఆలకిస్తారు]

(శంభునాథజీ ప్రవేశం)

శం__సాధుమహారాజ్, నమస్తే. డాక్టరుగారి మూలంగా తెలిసింది మీసంగతి. దర్శించి పోదామని వచ్చాను. మీవాక్సుధ ఆస్వాదించాను.

వి.__రండి. కూర్చోండి. (శం. కూర్చుంటాడు) ఎవరుమీరు? ఏంచేస్తున్నారు?

శం__నా పేరు శంభునాథ్ అంటారు. నేను ఈ ఆళ్వారు సంస్థానంలో ఒక ఇంజినీర్ని.

వి__మీ బస ఎక్కడ?

శం__పక్కవీథిలోనే. ఇక్కడికిఅరమైలు ఉంటుంది. మీకుఆక్షేపణ లేకుంటే, రేపు భిక్షకు మాయింటికిరావలసిందనిప్రార్థిస్తున్నా.

వి__అసలు నేనుచోటుమార్చాలనిచూస్తున్నా.

శం__మాయింటిలో ఏర్పాటు చేస్తాను. మీరెంతకాలంపాటున్నా, అది మాభాగ్యం. చోటు విశాలమైనది. ఎంతమందైనా రావచ్చు పోవచ్చు.

వి__ఎంతమందైనా అంటేచాలదు. ఏజాతులవారైనా ఏఅలవాట్లవారైనా అనండి.

శం__చిత్తం. ధన్యోస్మి. రేపే దయచేయండి.

తెరపడుతుంది

౪ వ రంగం

[శంభునాథ్ జీ యిల్లు]

[భక్తగోష్ఠిలో స్వామి ఆసీనుడై ఉంటాడు]

ఒకసభ్యుడు— (లేచి) స్వామీ! మీకులమే మండి?

వి.—[విసుగు లేకుండా] నాయనా, ఒకప్పుడిది కాయస్థశరీరం.

మరొకసభ్యుడు—(లేచి) స్వామీ, మీ రెందుకు కాషాయపుబట్టలు కట్టారు?

వి.—ఇది బిచ్చగాళ్ల వేషం. నేనో బిచ్చగాణ్ణి. తెల్లబట్టలు కట్టుకుంటే నేను బిచ్చగాణ్ణని తెలియక ఇతర బిచ్చగాండ్రు వచ్చి నన్ను యాచిస్తారు.

[ప్రవేశం దివాన్ రామనాథ్ జీ - స్వామితప్ప తదితరులంతా లేచి నిలబడుతారు]

శం.— సాధుమహారాజ్, వీరు ఈసంస్థానాధీశులుంగారి దివాను, శ్రీరామనాథజీ

వి.—దివాన్జీ, స్వాగతం.

ది.—స్వామీ, ఎక్కడచూచినా మీమాటే ఎవరినోటివెంబడివచ్చినా మీ ప్రశంసే. మిమ్మల్ని దర్శించాలని చాల ఉబలాటపడి, తీరిక చేసుకొని వాలాను.

వి.—పరిపాలన - టైంచిక్కదు - నిజమే.

ది.—మాప్రభువులకి ఆటలన్నా వేటలన్నా చాలమహాసారు. దానిలో ఉండేమజా వారికి పరిపాలనలో లేదు. కాబట్టి యావత్తు వ్యవహారాలు నేనేచూచుకొంటాను.

వి.—మీ ప్రభువు ఎలాంటి వాడేమిటీ?

ది.—వా రిప్పుడిప్పుడే పాశ్చాత్యవిద్య పూర్తి చేసివచ్చారు. వారికి పాశ్చాత్య వ్యామోహం రోమరోమాలా వ్యాపించిపోయింది. హాలులో ఉండే దేవుళ్ళపటాలన్నీ పెఱికి పారవేయించారు. అవన్నీ అజ్ఞానులవట. అన్నింటినీ వెటకారంగా చూస్తుంటారు. భారతీయ ధర్మాల్ని ఆచారాల్ని దుయ్యబడుతుంటారు. వారిని సరియైనదారికి తీసుకరావడం పెద్ద సమస్యే.

వి.—దేవుడు అనుగ్రహిస్తే అన్నీ చక్కబడతాయి.

ది.—వీలుకలుగ చేసుకొని మహారాజును తప్పక పిలుచుకవస్తాను. దాని కన్ని ఏర్పాట్లూ చేస్తాను.

వి.—ఆలాగే కానీయండి.

తెరవాలుంది

౫ వ రంగం

[వివిదిషానందుని గది. మహారాజు మంగళసింగు మొదలుగా అందఱూ కూర్చునిఉంటారు]

మహా—(సగర్వంగా) స్వామిజి మహారాజ్, మీమాటలు వింటుంటే, మీరు గొప్ప విద్వాంసుల్లాగా కనిపిస్తున్నారు. ఇంత చదువుచదివిన మీరు ఉద్యోగంచేస్తే కావలసినంతధనం సంపాదించవచ్చునే. ఎందుకీ కాషాయ భిక్షుక వేషం?

వి.—[నిర్భయంగా] వేటలనీ వేడుకలనీ మీ రెప్పుడు తెల్లవాళ్ల మార్గాలలో తిరుగుతూ, రాచకార్యాల్ని అలక్ష్యంచేస్తున్నారు కదా! అలా ఎందుకు చేస్తున్నారో ముందు నాకు చెప్పండి.

[అందఱూ ఆశ్చర్యపడతారు]

మహా.—[ఆలోచించి] వేఱేకారణంచెప్పలేను. నాకు అది ఇష్టంకనక ఆలాచేస్తున్నాను.

వి.—అయితే, నేనూనాయిష్టాన్నిబట్టే సన్న్యాసినయ్యానని మీరెందుకు అనుకోకూడదు?

మహా—స్వామిజీ, మన్నోమాట. విగ్రహారాధన అంధసంప్రదాయం అని అంగీకరిస్తారా ?

వి—నన్ను హేళనచేస్తున్నారా?

మహా—కాదు, కాదు, నా అభిప్రాయం చెప్తున్నా. నిజంగానేను ఇతరులలాగా టాయిని అప్పను పూజచెయ్యను.నాకునమ్మకం లేదు. దీనివల్ల నాకు అధోగతివస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

వి—(కొంచెము ఆలోచించి, గోడమీదున్న రాజుగారిపటం కేసిచూచి)దివాన్జీ ఆపటం ఇలా తెప్పించండి.

[అందుకొని దివానుకు చూపి],

దివాన్జీ మీరు దీనిమీద ఉమ్మివేయండి.

ది—(దిగ్భ్రాంతుడై గడగడలాడుతూ) స్వామీ మీరు నన్ను ఏంచేయమంటున్నారు? ఇది మా మహారాజావారి రూపం కదా.

వి. —కావచ్చు; స్వయంగా మహారాజు ఇందులో లేడుగా! మహారాజు శరీరంగాని, రక్తంగాని, ఎముకలుగాని ఇందులో లేవే? ఇది మహారాజులాగామాటాడదే! కదలదే!

(కొంచెం మాగి)

కాని మహారాజు బొమ్మమీద మీకుండే గౌరవం మహారాజుమీదిగౌరవమే కాబట్టి దీని మీద ఉమ్మటం మీరాజును అగౌరవపరచటం ఒక్కటే అని మీకు తోచింది.

(రాజుపక్క

మహారాజా! చూశారా! ఈ చిత్రం మీరుకాకపోయినా, మీరే అయ్యారు. పటం చూచేవారికి మీరే దానిలో కనిపిస్తున్నారు. అందువల్ల మిమ్మల్ని గౌరవించేటట్టే పటాన్నికూడాగౌరవిస్తున్నారు. ఇష్టదేవతారాధన లని పెట్టుకుని పూజించే భక్తుల విషయంకూడా అంతే.

విగ్రహం చూచేసరి వారికి తమ ఇష్టదేవతా స్వరూపమూ, గుణాలూగోచరిస్తాయి. రాళ్ళను, రప్పలను, ఎవ్వరూ పూజించటం లేదు. వారు ఓరాయీ, నిన్ను నేపూజిస్తాను. ఓరప్పా, నన్నుఅనుగ్రహించు అని ప్రార్థనచేయటంలేదు. అలా ప్రార్థించిన హిందువుని — ఇన్ని దేశాలు తిరిగినాను కాని — ఎక్కడా చూడలేదు. ప్రతి విగ్రహారాధకుడూ విగ్రహామూలకంగా పరమేశ్వరుని ఆరాధిస్తున్నాడు. భగవంతుడే వారికి గోచరించేది. ఇదీ ఇందులోని మర్మం.

మహారాజు—(చేతులు జోడించి) స్వామిజీ, మీ అనుగ్రహంవల్ల ఈవిషయం నాకిప్పుడు బోధపడింది. ఈ దీనుణ్ణి కరుణించాలి.

వివిది—కరుణించేవాడు ఆభగవంతుడొక్కడే. మీరంతా దయాసముద్రుడైన ఆభగవంతుని ప్రార్థించండి.

జై శ్రీగురుమహారాజికీ.

అందరు—జై.

(తెరవాలుతుంది)

[మదరాసు వివేకానందకళాశాలవారు 'స్వామిజి' శతతమజయంతిమహోత్సవాల సందర్భమున ప్రదర్శించుటకై వ్రాయించిన యీనాటిక ఆకళాశాలాధ్యక్షుల అనుమతితో ఇందు ప్రకటింపబడినది—సం.]

వార్తలు, విశేషాలు

అశ్రుతర్పణము

శ్రీశాశ్వతానందస్వాములు (వయస్సు 69 సంవత్సరములు) ఆగస్టు 27–వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలప్పుడు బేలూరు మఠములో మహాసమాధినొందినారు. రెండేళ్లుగా ఆయన హృద్రోగముతో బాధపడుచుండినారు. ఈ సంవత్సరములోగా జూలై 29–వ తేదీ మూడవసారి ఆయన ఆస్పత్రికి తేబడెను. వ్యాధి విషమించుకొలది ఆయన కోరికప్రకారము ఆగస్టు 23–వ తేదీ ఆయనను మరల మఠమునకు చేర్చుట జరిగినది. అత్యుత్తమమైన వైద్యము చేయబడుచున్నప్పటికిని అవసానము అనివార్యమై ముంచుకొని వచ్చినది. ఈయన శ్రీశివానందస్వాముల శిష్యుడు. 1919 లో వారణాసి సేవాశ్రమములో చేరినారు. 1925 నుండి 1928 వఱకు మద్రాసు స్టూడెంట్సుహోమునకు వార్డనుగా నుండిరి. 1929 నుండి 1936 వఱకు బేలూరులో నిర్వాహకపరిషత్తులో సభ్యులుగ నుండిరి. 1936 నుండి 1944 వఱకు మద్రాసు మఠమునకు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. 1947 లో ఆయన ట్రస్టీగాను సహాయకార్యదర్శిగాను నియమింపబడినారు. ఈపదవులకుతోడు 1959 లో శారదాపీఠాధ్యక్షత్వమునుగూడ అధిష్ఠించారు. దృఢవ్రతులు ప్రేమార్ద్రహృదయులు ఐన ఈయన సన్నిధికివచ్చిన యువకులు ఎందఱోఎంతో శ్రేయ మొందినారు. ఈయనను కోలుపోవటం ఈసంస్థకు తీరని లోటు. ఈయన ఆత్మకు శాంతి గల్గుత.

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు

శ్రీవివేకానందస్వామి సెంటనరీభవననిర్మాణము పూర్తియై దానిసంప్రోక్షణము 1963–వ సంవత్సరము ఆగస్టు 21–వ తేదీనాడు జరిగెను. శ్రీశారదా శ్రీరామకృష్ణ స్వామివివేకానందుల చిత్రపటములును సరస్వతీ-శ్రీరామచంద్రులపటములును అలంకృతములై అమర్చబడినవి. కూటమంతటను క్రింది అంతస్తును పై అంతస్తును 300 అడుగులపొడుగైన మార్గమును తోరణములతో మాలికలతో అలంకరింపబడినవి. శ్రీరామకృష్ణుని ప్రత్యేక పూజయు హోమమును కావింపబడినవి. భక్తులు దేవీమాహాత్మ్యమును భగవద్గీతలోను ఉపనిషత్తులలోను కొన్నిభాగములను పారాయణము చేసిరి. పురోహితులు వాస్తుహోమమును చేసిరి. ఈ కార్యక్రమమంతయు ఉదయము 6–30 గంటలనుండి 9–30 గంటల వఱకు జరిగినవి. భక్తులు అత్యధికసంఖ్యాకులు సమావేశమైరి. వారికి ప్రసాదము పంచిపెట్టబడెను. సాయం ఆరాత్రికమునకు పిమ్మట క్రొత్తభవనములో రామనామభజనచేయబడినది. 500 మంది భక్తులు పాల్గొనిరి.

భవనమునకు అంతస్తులురెండు. క్రింది అంతస్తున శ్రీరామకృష్ణసెంటనరీ గ్రంథాలయమును పిల్లలగ్రంథాలయమును పత్రికాపఠనాలయమును కలవు. 800 మంది ప్రజలు కూర్చుండుటకు చోటుగల ఉపన్యాసకూటము గా ఇది ఉపయోగపడును. పిల్లల గ్రంథాలయ

మున్నవైపు గోడలమీద స్వామీజీబాల్య జీవితసంభవములు చిత్రింపబడి యున్నవి. ఆ బొమ్మలను భక్తికానుకగా చిత్రించియిచ్చిన శ్రీవిశ్వరంజన్ చక్రవర్తి, ఎమ్.ఏ. (కలకత్తా) గారికి మేము కృతజ్ఞులము. ఈభవనమునకు ప్రారంభమంగళోత్సవము యథావిధిగా 1964 జనవరిలో జరుగును.

శ్రీరామకృష్ణానందస్వాములజయంతి

శ్రీ రామకృష్ణానందస్వాముల 101-వ జయంతి 1963 జూలై 19-వ తేదీనాడు మామూలు వైభవముతో జరుపబడినది. మంగళహారతి, పూజ, హోమము దరిద్రనారాయణ సంతర్పణము ఎప్పటివలెనే సాగినవి. జూలై 21 వ తేదీనాడు బహిరంగోత్సవము. మధ్యాహ్నానంతరము శ్రీబాలకృష్ణశాస్త్రులు జడభరతోపాఖ్యానమును హరికథాకాలక్షేపము చేసిరి. తర్వాత కూడిన పౌరసభకు సుప్రీమ్కోర్టుమాజీన్యాయమూర్తులైన శ్రీ టి.ఎల్. వెంకటరామయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. మఠాధ్యక్షులైన శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములుఉదకమండల శ్రీరామకృష్ణాశ్రమాధ్యక్షులైన శ్రీనిష్కామానందస్వాములు వరుసగా ఆంగ్లమునను తమిళమునను శశిమహారాజజీవిత విశేషములనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షోపన్యాసానంతరము వివేకానందకళాశాల అధికారపరిషత్కార్యదర్శులైన శ్రీ ఎస్. పార్థసారథిఅయ్యంగారు సదస్సుకు కృతజ్ఞతాభివందనములు సమర్పించిరి. ఆరాత్రికము భజన —వీనితో కార్యక్రమము పూర్తియైనది.

గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

వేదాంతకేసరి

స్వామివివేకానందశతతమజయంతి మహోత్సవ సంచిక. పుటలు. 328, వెల: 3.00 ప్రాప్తిస్థానము : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాస్-4.

స్వామి జీవితవిశేషములను గూర్చియు, సందేశమునుగూర్చియు విద్వద్వతంసులు వ్రాసిన గొప్పవ్యాసములు అర్ధశతమువఱకు ఇందు కలవు. దేశీయ విదేశీయస్థలములలో స్వామి పర్యటనమును సూచించు చక్కని అపూర్వ చిత్రపటములు కలవు. శ్రీ వివేకానందస్వాముల బాల్యజీవితమును చిత్రపటములతో వివరించు వ్యాసము జిజ్ఞాసువులకు అత్యంతప్రీతికరము. విషయమెఱుగగోరువారికి విశేషముల పరికింపగోరువారికి సరళ మధుర

ఆంగ్లసాహిత్యరసానుభవతృషితులకు ఈ సంచికకల్పవృక్షు మన దగును. ప్రతిగ్రంథాలయమునను ప్రతిపఠనాలయమునను తప్పక ఉండవలసినది. మీ ప్రతికి నేడే వ్రాయుడు.

గీతోపదేశము

(అమూల్యము)

రచయిత: ఉపన్యాసరత్న - కవితావిశారద ధనకుధరం వరదాచార్యులు, శ్రీలక్ష్మీనారాయణపురము, గుంటూరు-4.

మనమతమునకు భగవద్గీత పరమ ప్రమాణ గ్రంథం. ఉపనిషత్సారమే భగవద్గీత.

ఆదిశంకరభగవత్పాదులు, శ్రీ రామానుజులు, నిన్న మొన్న వెలసిన మహనీయులు లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్, మోహనదాస్ కరంచంద్ గాంధీ, ఆచార్యవినోబాభావే, శ్రీనిర్వికల్పానందస్వాములు—మున్నగువారూ భగవద్గీతకు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసి వాసి గాంచినారు.

ప్రాచ్యపాశ్చాత్యదేశములలో 'భగవద్గీత' విశేషవ్యాప్తినొందినది.

భగవద్గీత భగవన్ముఖోద్గతమైన గీత. దీన్ని శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు కురుక్షేత్ర సంగ్రామారంభమున బోధించినాడు. జ్ఞానం ఉదయించింది అర్జునునికి. తత్ఫలితంగా కర్తవ్య నిర్వహణకు గడంగినాడు అర్జునుడు.

గీతాపారాయణంవలన అనంతమైన ఫలం ప్రాప్తిస్తుందని పద్మపురాణం ప్రబోధిస్తూంది.

శ్రీధనకుధరం వరదాచార్యులచే ముద్దులొలుకు చిన్నిచిన్ని వాక్యములచే రచింపబడిన ఈ 'గీతోపదేశము' భగవద్గీతకు సంక్షిప్త రూపం. గీతాసారసర్వస్వం ఇందు ఇమిడియున్నది. నిత్యం దీన్ని పఠించువారు గీతాపారాయణఫలం పొందగలరు. కనుక క్రింది గీతాప్రశస్తిని గమనింపుడు.

'సర్వోపనిషదో గావో
దోగ్ధా గోపాలనన్దనః
పార్థో వత్స స్సుధీర్భోక్తా
దుగ్ధం గీతామృతం మహత్.'

(1) శ్రీరామభజనకీర్తనలు
వెల: 25 న.పై.

(2) శ్రీశివభజనకీర్తనలు
వెల: 25 న.పై.

రచయిత: శ్రీ బూరెల సత్యనారాయణమూర్తి, ప్రాప్తిస్థానము: శ్రీ చందా నారాయణశ్రేష్ఠి-పుస్తకములవ్యాపారము, సికిందరాబాద్ - హైదరాబాద్ - వరంగల్.

సకలగుణాభిరాముడైన శ్రీరామునిపై వ్రాసిన పాటలు మొదటిగ్రంథమున పొందుపరుపబడియున్నవి. అవి ఏయేరాగములలో పాడుకొనవలయునో కూడ తెల్పబడియున్నది.

రెండవగ్రంథము: సకలభువనములకు ప్రభువైన పరమేశ్వరునిలీలలను కీర్తించుచు వ్రాసిన పాటలు దీనిలో కలవు.

పై రెండు గ్రంథములు భజనకు చక్కగా ఉపయోగపడువిధంగా కీర్తనలు వ్రాయబడినవి. ఇవి భక్తుల పాలిటి పెన్నిధానములు.

—వేదం రామశాస్త్రి.

శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమజయంతిమహోత్సవములు,
మద్రాసు

విరాళములకై విన్నపము

1963 జనవరిలో శతతమజయంతిమహోత్సవములకు యథావిధిగా అంకురార్పణము చేయబడినదని యెల్లరెఱిగిన విషయమే. అప్పటి నుండి ఆమహోత్సవములు భారతదేశమందలి వివిధప్రాంతములలోనే గాక విదేశములందును జరుగుచున్నవి. మద్రాసుకు స్వామిజీతో గల సంబంధము చాలసన్నిహితము. కాబట్టి వారిశతతమజయంతి మహోత్సవములను యథోచిత వైభవముతో 1964 జనవరి 6-వ తేదీనుండి 20-వ తేదీవఱకు జరుపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

భారతరాష్ట్రపతి డాక్టరు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారి ఆదరమునను డాక్టరు సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారి ఆధ్యక్ష్యమునను సెంటనరీకమిటీవారు విభవోత్తరమైన కార్యప్రణాళికను నిర్ణయించిరి. ప్రణాళికలోని అన్నిఅంశములు పూర్తియగుటకు దాదాపు పదిలక్షలరూపాయలు పట్టును. ప్రణాళికలో చేరిన బాలికలహైస్కూలు పుష్కలమైనగ్రంథాలయము, శిలావిగ్రహప్రతిష్ఠ, పత్రికాపఠనాలయము, శిశుకేంద్రము, (చిల్డ్రెన్స్ కార్నరు) ఉపన్యాసకూటము, తమిళమందును తెలుగునందును శ్రీవివేకానందస్వాముల సంపూర్ణగ్రంథావళిని ప్రకటించుట — మున్నగు అంశములు ఆచంద్రార్కము నిలుచునవి, పెక్కేండ్లపాటు ప్రజలకుపయోగపడునవి.

కేంద్ర — మద్రాస్ — ఆంధ్రప్రదేశప్రభుత్వములవారును కొందఱు మిత్రమహాశయులును దయతో ఔదార్యముతో విరాళము లిచ్చిరి. కావుననే ప్రణాళికలో అధికభాగమును ఇంచుమించు పూర్తిచేయగలిగితిమి. ప్రణాళికలోని తక్కిన అంశములు నిర్వహించుటకును ఉత్సవములను అర్హరీతి జరుపుటకును ఇంకను రెండులక్షల రూపాయలు కావలసియున్నది.

కాబట్టి శ్రీవివేకానందస్వాముల భక్తుల కందఱికీ దయతో ధారాళముగ విరాళము లిచ్చి శ్రీవివేకానందస్వాములు కఱపిన మానవసేవాలక్ష్యమునకు తోడ్పడ గాంచిన ధన్యతకు పాత్రు లగుదురుగాత మని విజ్ఞాపించుచున్నాము.

విరాళములకు వరుమానపన్ను లేదు. ''రామకృష్ణమిషను, స్వామివివేకానంద సెంటినరీ, C/o శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాస్-4 (ఇండియా) అను విలాసమునకు ధనవిరాళములను పంప ప్రార్థన.

శుద్ధసత్త్వానందస్వామి,

2-9-1963 సెక్రిటరీ, స్వామివివేకానంద సెంటినరీ కమిటీ,

శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

తృతీయ ముద్రణము

అనువాదకులు : కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

శ్రీరామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శమాతయునగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు వెల : రూ. 3-00

శ్రీ కృష్ణవాణి

సంకలనకర్త : శ్రీమచ్ఛుద్ధసత్త్వానందస్వామి

అనువాదకులు : శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

పూర్ణావతారుడని ప్రసిద్ధిగన్న శ్రీకృష్ణుని సందేశమునందలి ముఖ్యాంశములు శ్రీమద్భగవద్గీతా భాగవతములనుండి ఏర్చి కూర్చి విడివిడిగా సులభశైలియందు ముద్రింపబడియున్నవి. నిత్యపారాయణయోగ్యమగు సూక్తిసుమమాల! ఆకర్షకమగు శ్రీకృష్ణుని త్రివర్ణముఖచిత్రముగలది!

(114 + 8 పుటలు) మొదటి కూర్పు వెల : రూ. 0-40

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

OUR ENGLISH PUBLICATIONS

	Price. Rs.	nP.
Sri Ramakrishna the Great Master (2nd Edn.) (Calico)	25	00
,, ,, (Morocco)	35	00
The Gospel of Sri Ramakrishna (3rd Edn.) (Calico)	20	00
,, ,, (Morocco)	30	00
Ramakrishna: Prophet of New India	10	00
Sri Ramakrishna ..	1	50
Sayings of Sri Ramakrishna (9th Edn.)	5	00
Ramakrishna Upanishad (2nd Edn.)	1	00
Tales and Parables of Sri Ramakrishna (2nd Edn.)	2	50
The Ramakrishna Mission its ideals and activities (6th Edn.) ..	0	50
Sri Ramakrishna and His Mission (2nd Edn.)	0	62
The Master and the Disciple ..	2	00
Sri Ramakrishna and Sarada Devi	2	50
Holy Mother Sri Sarada Devi (Gambhiranandaji) (3rd Edn.) (Ordinary)	7	00
,, ,, (Calico)	9	00
Sri Sarada Devi the Holy Mother (Tapasyanandaji) (Ordinary)	6	50
,, ,, (Calico)	8	00
Inspired Talks (Swami Vivekananda) (8th Edn.) (Board)	2	00
,, ,, (Calico)	3	00
Hinduism (6th Edn.) ..	1	00
Education (6th Edn.) ..	1	00
The Eternal Companion (3rd Edn.) (Ordinary)	2	25
,, ,, (Calico)	3	25
For Thinkers on Education (Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Story of a Dedicated Life (Life of Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Message of Eternal Wisdom (Swami Ramakrishnananda)	3	00
God and Divine Incarnations (Swami Ramakrishnananda)	2	25
The Ancient Quest (Swami Ramakrishnananda)	1	50
Sri Krishna, The Pastoral and King-maker (Swami Ramakrishnananda) (5th Edn.) ..	1	25
Life of Sri Ramanuja (Board) ..	4	00
,, ,, (Cloth) ..	5	00
Isavasya Upanishad (7th Edn.) ..	0	75
Kena Upanishad (6th Edn.) ..	0	75
Katha Upanishad (9th Edn.) ..	1	50
Adventures in Religious Life (2nd Edn.) (Board)	4	00
(Cloth)	5	00

	Price. Rs.	nP.
Taittiriya Mantrakose ..	1	00
Prasna Upanishad (5th Edn.) ..	1	00
Mundaka Upanishad (6th Edn.) ..	1	00
Mandukya Upanishad (7th Edn.) ..	0	75
Taittiriya Upanishad (4th Edn.) ..	2	00
Aitareya Upanishad (3rd Edn.) ..	1	00
Svetasvatara Upanishad (3rd Edn.)	1	50
Chandogya Upanishad ..	8	00
Brihadaranyaka Upanishad (2nd Edn.)	7	50
Mahanarayanopanishad ..	5	00
Srimad-Bhagavad-Gita (Swami Vireswarananda, with Sridhara's Gloss) ..	7	00
Bhagavad-Gita: the Song of God (4th Edn.)	2	75
Upadeshasahasri (3rd Edn.) ..	3	50
Atmabodha (2nd Edn.) ..	4	00
Yatindramatadipika ..	5	00
Srimad Bhagavatam: The Wisdom of God (2nd Edn.) ..	8	50
Stotraratna (2nd Edn.) ..	0	75
Divine Life (4th Edn.) ..	3	00
Universal Prayers (5th Edn.) ..	2	25
Prince of Ayodhya (Ordinary)	3	00
,, ,, (Calico)	4	50
Vedic Religion and Philosophy (4th Edn.)	2	50
Narada Bhakti Sutras (3rd Edn.) ..	2	00
Vakyavritti & Atmajnanopadeshavidhi (2nd Edn.) ..	1	00
Devi-Mahatmyam (Chandi) (2nd Edn.)	2	00
Saint Durga Charan Nag (3rd Edn.)	2	25
Thus Spake Sri Ramakrishna (7th Edn.)	0	40
Thus Spake Holy Mother (3rd Edn.)	0	40
Thus Spake Vivekananda (9th Edn.)	0	40
Thus Spake The Buddha (4th Edn.)	0	40
Thus Spake Sri Krishna (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake The Christ (3rd Edn.)	0	40
Thus Spake Prophet Muhammad (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake Guru Nanak ..	0	40
Worship of Sri Ramakrishna ..	1	00
A Man of God (Ordinary)	3	00
,, ,, (Calico)	4	00
Buddha and Our Heritage ..	0	40
Path to Perfection (7th Edn.) ..	0	40
Consolations (3rd Edn.) ..	0	31
Women of India (4th Edn.) ..	0	25
Spiritual Life ..	0	06
Path Beyond Sorrow ..	0	05

Please ask for the Detailed Catalogues of our Tamil and Telugu Books

SRI RAMAKRISHNA MATH, *Publication Dept.,* **MYLAPORE, MADRAS-4**

స్వామి - శిష్య సంవాదములు

(శ్రీమద్వివేకానందస్వామితోడి సంభాషణలు)

అనువాదకులు : కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

సాంసారిక సమస్యలు పరిష్కరించుకొనదలచినను సమాధిస్థితి సాధింపదలచినను ; రాజకీయవిశేషము లాకళింపదలచినను, లలితకళారహస్యము లవగతముచేసికొనదలచినను — ఇంతేల, లౌకికాలౌకిక విషయములలో వేనినిగురించిగాని మీ పరిజ్ఞానము వృద్ధిగావించుకొన దలచినను ఈ గ్రంథమును తప్పక చదువుడు. నవభారతభాగ్యవిధాత శ్రీమద్వివేకానందస్వామిచంద్రులు శిష్యులతో కావించిన యీ ప్రసంగములలో వారి అనుభవసర్వస్వము రాశీభూతమై యున్నది. సులభశైలి, హృదయమును పట్టి యిచ్చు సంభాషణలు, ముచ్చటైన అచ్చుకూర్పు.

పుటలు : 552+12 (అకారాది అనుక్రమణికతో) వెల : రూ. 5/-

శ్రీమద్భగవద్గీత

అనువాదకులు : శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు, సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

పుటలు : 480 (అందమయిన ఆఱవ కూర్పు) వెల : రూ. 4

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

సంపాదకులు : శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము,
శ్రీ. కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటర్ ప్రెస్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు - 18) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.